

Wasama

JUKKA ALAKOSKI ON CITIKKAKILLAN ISÄMESTARI

12

4

SÄHKÖLIITTO TÄYTTI 65 VUOTTA,
JUHLAT TYÖN MERKEISSÄ

8

SÄHKÖTÖISSÄ POLVIEN KUNTO
PUNNITAAN USEIN

16

SÄHKÖTEKNIIKAN VÄRIKÄS
HISTORIA KERTOO KEHITYKSESTÄ

Wasama

SÄHKÖALOJEN AMMATTILIITON JÄSENLEHTI

MEDIAKORTTI 2021

Julkaisija:
**SÄHKÖALOJEN
AMMATTILIITTO RY**
Aleksanterinkatu 15 PL 747,
33101 Tampere
Faksi: 03 252 0210
Sähköposti:
etunimi.sukunimi@sahkoliitto.fi
vasamalehti@sahkoliitto.fi

Päätoimittaja: SAULI VÄNTTI
Vastaava toimittaja:
RIITTA KALLIO, puh. 050 67590

Nettopainos: 24 000

Ilmestyminen:
8 kertaa vuodessa

Sivukoko: Leikattu tabloid
Painopinta-ala: 280 x 400 mm

Painopaikka:
SATA-PIRKAN PAINOTALO OY
Mikkolantie 24, 28130 Pori

Painon yhteyshenkilö:
TERO ANDREJEFF
myyntipäällikkö
Puh. 0400 597 107

Painontuki:
PETTERI LUKUS,
puh. 0400 191067

ILMESTYMISAIKATAULU 2021

NUMERO	ILMESTYY	AINEISTO	:	NUMERO	ILMESTYY	AINEISTO
1.	28.1.	18.1.	:	5.	19.8.	9.8.
2.	25.2.	15.2.	:	6.	30.9.	20.9.
3.	1.4.	22.3.	:	7.	25.11.	15.11.
4.	27.5.	17.5.	:	8.	23.12.	13.12.

ILMOITUSKOOT

1/1-sivu 280 x 400 mm + 5 mm leikkuuvара
1/2-sivu pysty 122 x 360 mm
1/2-sivu vaaka 250 x 177 mm

1/4-sivu pysty 122 x 177 mm
1/4-sivu vaaka 250 x 86 mm
Rivi-ilmoitus 42,6 mm (5 p) 54,5 mm (4 p)

ILMOITUSHINNAT

1/1 3700 € + alv.	1/2 1980 € + alv.	1/2 1980 € + alv.	1/4 990 € + alv.	1/4 990 € + alv.
-------------------------	-------------------------	-------------------------	------------------------	------------------------

Nelipalstaisella tekstisivulla: mv 2,25 €/pmm – 4-väri 3,00 €/pmm
Rajoitukset: Mainoksia ei sijoiteta etusivulle eikä sivuille 3–5. Liitteistys sovittava erikseen.

Mainostoimistoalennus 15 %
Työpaikkailmoitusten ja Sähköliiton ammattiosastojen alennus 50 %
Vain yksi alennus/ilmoitus.
Maksun saaja: Ekamedia; lis. alv 24 %

AINEISTON TOIMITUS

Ilmoitukset toimitettava viimeistään aineistopäivänä kello 14.00 sähköpostilla:
emmi.kallio@ekamedia.net

Ilmoitusten peruuttaminen varauspäivään mennessä.

Vastuu virheistä. Julkaisu ei vastaa ilmoittajalle mahdollisesti aiheutuvasta vahingosta, jos hyväksyttyä ilmoitusta ei tuotannollisista tai muista syistä johtuen julkaista määrätynä päivänä. Lehden vastuu julkaisemisesta tapahtuneista virheistä rajoittuu ilmoituksesta maksettavan hinnan palauttamiseen. Huomautukset on tehtävä kirjallisesti 8 vrk kuluessa julkaisupäivästä.

AINEISTOVAATIMUKSET

Painovalmis pdf. Sivun mainoksessa leikkuuvarat 5 mm.
Värien määrittely aina prosessiväreiksi (CMYK). Kuvien resoluutio 300 dpi.

ILMOITUSMYynti

Ekamedia / Tmi Emmi Kallio Kalevanpuistotie 21 B 56, 33500 Tampere
Puhelin: 044 344 4414
Sähköposti: emmi.kallio@ekamedia.net

www.sahkoliitto.fi

VASAMA 9/2020

Kannen kuvassa Jukka Alakoski
Kuva: Riitta Kallio

Julkaisija:
Sähköalojen ammattiliitto ry
Elbranschernas
fackförbund rf.
Postiosoite: PL 747
33101 Tampere
Sähköpostiosoite:
vasamalehti@sahkoliitto.fi
etunimi.sukunimi@sahkoliitto.fi
Päätoimittaja: Sauli Vantti
Vastaava toimittaja: Riitta Kallio
Toimittaja: Minna Järvenpää
Ulkoasu ja taitto: Jari Mattila

Painopaikka:
Sata-Pirkan Painotalo, Pori.

Ilmoitushinnat tekstisivulla:
Mustavalko
2,25 €/pmm
Neliväri-ilmoitukset
3,00 €/pmm
Työpaikkailmoitukset ja
ammattiosastot -50 %
Mainostoimistoalennus -15 %

Ilmoitusmyynti:
Ekamedia
Puhelin: 044 344 4414
emmi.kallio@ekamedia.net

Osastot toimivat -ilmoitukset:
www.sahkoliitto.fi/ammattiosastot/
ilmoita-tapahtumasta

Lehden tilaushinta:
30 €/vsk kotimaa
40 €/vsk ulkomaat

vasama

SÄHKÖALOJEN
AMMATTILIITON
JÄSENLEHTI.
Perustettu 1957
Lehti ilmestyy
10 kertaa vuodessa.
Seuraava Vasama ilmestyy
17.12.2020
Aineistot 7.12. mennessä.

Työsuhde- ja työehtosopimusasiat:
puh. 03 252 0700
Järjestämis- ja järjestötyö:
puh. 03 252 0600

SÄHKÖJOHTO

Edustajiston kokous lähestyy!

Sähköliiton edustajistovaalit käytiin syyskuussa ja vaalien tulos vahvistettiin lokakuun puolivälissä pidetyssä hallituksen kokouksessa. Uusi vaaleilla valittu edustajisto kokoontuu 27.–29. marraskuuta Tampereelle valitsemaan liitolle hallinnon ja johdon seuraavaksi neljäksi vuodeksi.

Toiminnan avoimuuden ja läpinäkyvyyden luonnolliseksi jatkumoksi kaikille vaaleissa mukana olleille ehdokkaille lähetettiin sähköisessä muodossa kysely viikolla 43. Kyselyn tarkoituksena oli selvittää ehdokkaana olleilta kiinnostus liiton hallinnon paikkoja kohtaan. Kyselyyn vastasi kaiken kaikkiaan 148 ehdokasta määräaikaan 8. marraskuuta mennessä.

Edustajiston jäsenten on tarkoitus tehdä henkilövalinnat sopimusalohtaisesti edustajiston kokouksessa. Kyselyn vastauksista koostetaan edustajistoon valituille sopimusaloittain etukäteen pohjamateriaali päätöksenteon tueksi. Jokainen edustaja voi tuki edelleen itse kokouksessa esittää itseään haluamiinsa hallintopaikkoihin.

Avoimuuden ja läpinäkyvyyden kannalta olisi tärkeää, että hallinnon valinnoissa kunnioitetaan vaalitulosta ja vaaleis-

sa menestyminen otetaan huomioon hallinnon paikkoja täytettäessä.

LISÄKOMMERNENKINÄ KORONATILANTEEN KEHITTYMINEN

Koronavirustilanne aiheuttaa myös omat kommervenkkinsä itse Tampereella pidettäväksi suunnitellulle kokoukselle ja sen järjestelyille. Edustajiston kokous joudutaan hyvin suurella todennäköisyydellä jakamaan useampaan kokoustilaan sopimusalohtaisesti. Marraskuun alkupuolella Pirkanmaan sairaanhoitopiiri on linjannut suosituksenaan, ettei yli 50 hengen yksityistilaisuuksia toistaiseksi järjestetä ja pienemmäkin tilaisuuksissa käytetään maskeja, ellei turvavälejä ole mahdollista noudattaa.

Toivotaan, ettei koronatilanne Pirkanmaan alueella heikkene entisestään marraskuun loppua kohden, jotta kokous voidaan järjestää viranomaisten suositukset huomioon ottaen.

YLIMÄÄRÄISTÄ RAHAA KASSAN JÄSENMAKSUUN?

Suomen Yrittäjät jaksaa hämentää koronakriisinkin keskellä. Järjestön toimeksiannosta Kantar TNS kysyi työelämässä olevilta, mitä mieltä kyselyyn vastaajat olisivat, jos työnanta-

ja tarjoaisi työsuhde-etuna Yleisen työttömyyskassan (YTK) jäsenmaksun.

Tarkoitushakuisesti kyselyssä ei kysytty yleisesti näkemystä työnantajan maksamasta työttömyyskassan jäsenmaksusta. Ainoana vaihtoehtona oli nimittäin YTK:n jäsenmaksun maksaminen työsuhde-etuna.

Kovin oudolta tuntuu tämän koronakriisin keskellä, että yrityksillä olisi kassassa ylimääräistä rahaa ottaakseen vapaaehtoisesti uusia työsuhde-etuja kustannettavakseen. Huomionarvoinen on myös se tosiasia, että Suomen Yrittäjät on toistuvasti tuonut esiin yritysten taloudellisen ahdingon ja korostanut maan hallitukselle erilaisen yritystukien tarpeellisuutta koronakriisin aikana.

Varmaan olisi järkevää laajemminkin pohtia yrityksille maksettavien tukien tarpeellisuutta, kun löysää rahaa näyttää niillä olevan. Suomen Yrittäjien toimitusjohtaja rohkaisee tiedotteessaan työnantajia tarjoamaan tätä työsuhde-etua työntekijöilleen.

USA:N YHTENÄISTÄMISESSÄ ON SARKAA

Saas nähdä, mitä rapakon toisella puolella vielä tapahtuu tässä presidentinvaalisaagassa. Vaaleissa annetut äännet on pik-

kuhiljaa laskettu, vaalien voittajakin on jopa selvillä, ja hänen voittonsa on laajasti tunnustettu eri valtioissa ympäri maailman.

Aika näyttää, päättyykö synkän ajanjakso ja tapahtuuko valinnanvaihto rauhanomaisesti tamikuussa suunnitellun mukaisesti. Vasta valitulla presidentillä **Joe Bidenillä** on valtava työ saada Yhdysvaltojen kansa yhdistettyä, niin pahasti kansa on jakaantunut kahtia. Vaalien voittajaksi julistautumisen jälkeen tulevan presidentin viesti oli kuitenkin maltillisen rakentava ja yhtenäisyyttä korostava repivän vaalikamppailun ja jännittävän ääntenlaskennan jälkeen.

Mukavaa syksyn jatkoa!

HANNU LUUKKONEN
varapuheenjohtaja

– Sähköliiton toiminnassa jäsenten ääni oikeasti kuuluu ja näkyy, arvioi 65-vuotta täyttäneitä ammattiliittoaan pitkän työ- ja ay-aktiiviuransa päättävä Jukka Alakoski. Liiton työympäristöasiain johtokunnassakin vaikuttanut mies toivottaa onnea uudelle marraskuun lopulla aloittavalle edustajistolle, josta lisää sivuilla 6 – 7.

- 4 Sähköliitto 65 vuotta
- 5 Palautithan työkalusi
- 6 Edustajistoon uutta virtaa
- 8 Polvet kuntoon liikkumalla
- 10 Bergmanin putki merkitsee vaaraa
- 11 Kuukauden kuva & Kärkimies
- 12 Citikoitten lumoissa
- 14 Jari Suvinen 60 vuotta
- 16 Sähkö kehityksen kärjessä
- 18 Ammattiin opiskelevien SAKKI
- 19 Työttömyyskassa
- 20 Osastot toimivat
- 21 Johtohahmo
- 22 Elledningen
- 23 Hyödynnä Työtoria!

Sekä liitolla että kassalla juhlavuosi

65- JA 60-VUOTISJUHLAT TYÖN MERKEISSÄ

Sähköliitto täytti vaivihkaa 65 vuotta 30. lokakuuta. Merkkipäiväänsä Suomen sähköisin ammattiliitto juhli työn, pitkälti jopa etätöiden merkeissä, sillä koronaviruspandemian takia moni liiton työntekijä työskentelee kotoa käsin.

Suomen Sähköalantyöntekijäin Liitto ry (SSTL) perustettiin Tampereella hotelli Emmauksessa, joka sijaitsi rautatieasemaa vastapäätä. 16 paikkakunnalta saapuneiden 53 sähkötyöntekijän päämäärä oli puolustaa sähköalan ammatti-

laisten työehtoja itsenäisen ammattiliiton kautta.

Perustetulla liitolla oli liki 50 vuoden takainen edeltäjä, vuosi-ina 1907–1909 toiminut Suomen Sähkötyöntekijäin Liitto.

LIITTO JÄI SYNNYINKAUPUNKIINSA

Nykyisessä Sähköliitossa, virallisemmin Sähköalojen ammattiliitossa, on noin 34 000 jäsentä, jotka kuuluvat 126 ammattiosastoon. Sähköliitto puolestaan kuuluu Suomen Ammat-

tiliittojen Keskusjärjestö SAK:hon yhdessä 16 muun palkansaajaliiton kanssa.

Liitto solmii 11 työehtosopimusta ja on pääsopijana sähköistys- ja sähköasennusalalla sekä energia-ICT-verkostoalalla.

Sähköliiton toimipaikat sijaitsevat liiton synnyinkaupungissa Tampereella sekä Kotkassa, Oulussa, Turussa ja Vantaalla.

Korkeinta päätösvaltaa liitossa käyttää 70-jäseninen edustajisto. Uusi edustajisto on juuri valittu

vaaleilla, ja se kokoontuu ensimmäiseen kokoukseensa 27.–29. marraskuuta.

60-VUOTIAALLA KASSALLAKIN TYÖNTÄYTEINEN JUHLAVUOSI

Myös Sähköalojen työttömässäkassalla on juhlavuosi, vieläpä pyöreiden ikävuosien johdosta. Viisi vuotta liiton perustamisen jälkeen 29 sähköalan työntekijää kokoontui toukokuun puolivälissä vuonna 1960 jälleen Tampereelle. Nyt paikkana oli Työväentalon Teatteriravinto-

la, ja kokouksessa päätettiin perustaa Suomen Sähköalantyöntekijöiden työttömässäkassa.

Työttömässäkassa on viettänyt juhluvuottaan niin ikään työn merkeissä. Koronaviruksen aiheuttamissa poikkeusoloissa erityisesti lomautusten määrä on kasvanut, ja kassa on keskittynyt käsittelemään saapuneet hakemukset mahdollisimman nopeasti.

Kassan uusi edustajisto kokoontuu 27.–29. marraskuuta. ■

KILPAILUTETAAN SÄHKÖSOPIMUKSET SÄHKÖLIITTOLAISTEN VOIMIN!

Enemmän voimaa yhdessä... nyt myös sähkösopimuksen kilpailuttamisessa! Sähköliittolaiset pääsevät nyt käyttämään joukkovoimaa yhteiskilpailutuksen merkeissä Porukassa.fi-alustalla.

Liity mukaan yhteiseen sähkösopimuksen kilpailutukseen 31. joulukuuta mennessä kilpailutussivulla porukassa.fi/sahkoliitto. Sivulle pääset myös Sähköliitto.fin etusivun *Liiton muut verkkopalvelut* -alasvetovälikosta. Löydät sen valikosta nimellä *Sähkösopimuksen yhteiskilpailutus*.

Asuitpa missä vain ja olipa sähkökulutuksesi millainen tahansa,

voit osallistua kilpailutukseen. Toiseksi voimassaolevat ja viimeistään 28. helmikuuta ensi vuonna päättyvät määräaikaiset sopimukset kilpailutetaan nyt. Muut määräaikaiset sopimukset kilpailutetaan erikseen niiden päättymisen mukaisessa aikataulussa.

Sähköliittolaisten yhteiskilpailutuksen kohteena on 24 kuukauden määräaikainen sopimus yksiaikamittauksella.

NÄIN OSALLISTUT KILPAILUTUKSEEN

Osallistumislomakkeen löydät kil-

pailutussivun porukassa.fi/sahkoliitto alaosasta. Täytä yhteystietojesi lisäksi käyttöpaikan tiedot ja nykyistä sähkösopimustasi sekä sähkönkäyttöäsi koskevat kohdat. Jos sinulla on useampi sähkösopimus eri käyttöpaikoissa, esimerkiksi mökillä tai kakkosasunnossa, täytä jokaisesta oma lomake.

Klikkaa lopuksi *Kilpailuta*-painiketta, jolloin olet mukana yhteiskilpailutuksessa.

Yhteiskilpailutukseen osallistuminen on maksutonta, eikä se sido sinua ostamaan. Kilpailutuksen lopputulos ilmoitetaan kaikille osallis-

tujille, ja päätät sen saatuaasi, otatko tarjotun sopimuksen käyttöösi.

Mikäli valitset yhteiskilpailutetun tarjouksen, voitanut sähköyhtiö hoitaa kaikki sopimuksen siirtoon liittyvät asiat ja irtisanoo vanhan sopimuksen.

Kilpailutus uudistetaan automaattisesti sopimuskauden päätteeksi.

MIKSI YHTEISKILPAILUTUS?

Sähköliittolaisten ostovoiman yhdistämällä meillä on paremmat kilpailutusmahdollisuudet kuin yksittäisellä kuluttajalla. Yhteiskilpailutus on myös helppoa, sillä sinun vas-

tuullesi jää vain osallistuminen. Porukassa.fi pyytää tarjoukset, ja valittu sähköyhtiö hoitaa sopimusasiat.

Kilpailutuslomakkeelta löydät myös *Matkapuhelinliittymän kilpailutus* -painikkeen, sillä seuraavaksi valmistellaan matkapuhelinoperaattoreiden kilpailutusta, jossa haetaan parasta tarjousta 4G-yleisliittymästä.

Täytä pyydettyt kentät ja klikkaa *Ilmoittaudu*-painiketta, niin porukkapaine kasvaa. Mukaan kannattaa ilmoittaa kaikki perheen liittymät. Ennakoilmoittautuminen ei ole sitova, ja varsinaisen liittymäkilpailutuksen alkamisesta ilmoitetaan erikseen. ■

ENERGIIVIRASTO UUSIMASSA VALVONTAMALLIAAN MITEN KÄY SIIRTOHINTOJEN?

Ylen noin kuukausi sitten julkistama selvitys osoitti, että jatkuvasti kohonneet sähkön siirtohinnat joutuvat niitä valvovan Energiaviraston nykyisestä valvontamallista, joka sallii nostaa hintoja investointien varjolla. Samaa arveli Sähköliitto esityksessään SAK:n edustajistolle puoli vuotta sitten. Sähköliitto toivoi keskusjärjestön käyttävän vaikutusvaltaansa hinnoittelun läpinäkyvyyden puolesta.

Nyt Energiavirasto on itse laatinut listan valvontamallinsa kehityskohteista. Lista sisältyy viraston työ- ja elinkeinoministeriölle tekemään selvitykseen jakeluverkkotoiminnan valvonnasta. Selvitys tehtiin, koska ministeriö valmistelelee sähkön siirtohin-

toja hillitsevää lakiehdotusta. Eduskunta saa hallitukselta lähiaikoina esityksen sähkömarkkinalain sekä sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta annetun lain muuttamiseksi, sillä hallitusohjelmaan on kirjattu sähkönjakeluhintojen hillitseminen.

KOLMEN KOHDAN TOIMENPITEET

Energiaviraston mukaan uuteen valvontamalliin voitaisiin päivittää tuottopohjassa käytetyt yksikköhinnat, määrittää kohtuullinen tuottoaste ja arvioida, onko toimitusvarmuuskannustimelle tarvetta.

Virasto perustelee kehityskohteita sen nojalla, että verkkoyhtiöt ovat jo nykyisellä valvontakaudella tehneet

investointeja ja parantaneet sähkön toimitusvarmuutta. Siksi yksikköhintoja ja lain sallimaa yhtiöiden tuotto prosenttia voidaan mahdollisesti laskea. Myös yhtiöille myönnetty kannustin siitä, että ne parantavat verkkojaan mahdollisimman nopeasti, ei ole enää yhtä tarpeen kuin aikaisemmin.

Virasto toteaa, että kaikki kehityskohteet laskisivat verkkoyhtiöiden tuottoa. Työ- ja elinkeinoministeriö uskoo siirtohintojen laskevan.

”VALITETTAVA, MUTTA VÄLTTÄMÄTÖN SEURAUUS”

Energiavirasto muutti valvontamennelmänsä vuosien 2016–2019 valvontajaksolle tavoitteenaan pait-

si hinnoittelun kohtuullisuus, myös toimitusvarmuuden parantaminen. Muutoksilla kaikille yhtiöille haluttiin antaa mahdollisuus investoida säävarmaan verkkoon ottamatta huomioon, että yhtiöt ovat erilaisia ja toimivat erilaisissa oloissa: toisilla on paljon ilmajohtoja haja-asutusalueilla, toisilla maakaapeloitua verkkoa taajama-alueilla.

Energiavirasto oletti, että yhtiöt käyttäisivät valvontamallin sallimista korotetuista siirtohinnoista saamansa maksut investoidakseen säävarmaan verkkoon. Ylen selvitys kuitenkin todisti, että osa yhtiöistä korotti hintojaan siitä huolimatta, että niitä vastaaville investoinneille ei ollut perustetta.

Muutosehdotuksensa nyt antanut Energiavirasto on sitä mieltä, että kohonneet siirtohinnat ovat olleet toimitusvarmuusparannusten valitettava, mutta välttämätön seuraus. Ilman niitä kaikki yhtiöt eivät olisi voineet tehdä investointeja sillä aikataululla kuin lainsäädäntö edellytti.

Energiavirasto uskoo, että uusi valvontamalli voitaisiin ottaa käyttöön nykyisen, vuonna 2023 päättyvän valvontajakson aikana, ehkä jo vuoden 2022 alusta, mikäli eduskunta hyväksyy sähkömarkkinalakiin tehtävät muutokset riittävän nopeasti. ■

TERVEISIÄ LAKIMIEHELTÄ

Sähköliiton lakimies **Kirsi Widgren** kehottaa olemaan tarkkana työkalujen palautuksessa.

Olet työskennellyt Sähköliiton lakimiehenä vajaat kaksi vuotta. Oletko havainnut sähköalan jutussa jotain ominaispiirteitä?

– Useassa jutussa on noussut esille kysymys siitä, onko työntekijä palauttanut työnantajan omaisuuden työsuhteen päätyttyä. Työsopimukseen on saatettu kirjata työntekijälle velvoite palauttaa työkalut, puhelin, luottokortit jne. kun työsuhte päättyy. Vaikka asiasta ei varsinaista ehtoa olisi työsuopimukseen otettukaan, työntekijälle ei ole oikeutta pitää työkaluja panttinaan

edes siinä tilanteessa, että hänellä olisi jotain saatavia työnantajalta.

Miten työkalujen palautuskiistat ovat tulleet lakimiehen tietoon?

– Kun kanteella on vaadittu työntekijälle palkkasaatavia tai korvauksia, työnantaja on esittänyt vaatimuksen työkalujen palauttamisesta. Tähän mennessä kahdessa tapauksessa työnantaja on jopa tehnyt tutkintapyyntöä poliisille. Tutkintapyyntö voi pahimmillaan johtaa siihen, että työntekijä tuomitaan kavalluksesta rangaistukseen ja korvamaan lisäksi työkalujen arvo enti-

selle työnantajalleen.

Mikä on neuvosi tällaisten tilanteiden varalle?

– Työntekijän pitää tietysti palauttaa työnantajan omaisuus, kun työsuhte päättyy. Lisäksi kannattaa ehdottomas-

ti pyytää työnantajalta kirjallinen kuitaus tavaroiden palauttamisesta. Kun työntekijällä on kirjallinen näyttö siitä, että hän on osaltaan hoitanut velvoitteensa, välttyään ikäviltä syyteiltä ja riidoilta. ■

■ TEKSTI: MINNA JÄRVENPÄÄ

POREVITAMIINEILLA TIEN PÄÄLLE

27. marraskuuta kuusankoskelainen Arto Mäkinen osallistuu edustajistokauden 2020–2024 ensimmäiseen kokoukseen. Käytyjen vaalien ääniharava on työpaikkansa pääluottamusmies, joka suhaa päivittäin noin 160 kilometriä työmatkaa.

5.30

Kello soittaa puoli kuudelta, ja jo kymmentä vaille kuusi alkaa matka kohti Loviisaa. Siihen väliin mahtuu kevyt aamupala mehukeittoineen ja porevitaamiineineen.

Työmatkani pituus yhteen suuntaan on 80 kilometriä. Ajaminen ei väsytä, koska olen ollut työn takia tien päällä jo vuodesta 1998 lähtien, kun aloitin IVO Service -kunnossapitopalvelussa.

Autossa seuraa pitää radio, joskus äänikirja. Viimeksi mainituista on mieleen jäänyt Cannonballin ex-jäsenen, nyt jo edesmenneen **Marko Lönnqvistin** vankeudessa kirjoittama *Elämäni gangsterina*. Siinä on hänen tarinansa hyvin kerrottuna.

7.00

Työpäivä Fortum Power and Heatissa Loviisan ydinvoimalaitoksella alkaa seitsemältä työnjaolla. Silloin on myös aamukahvin aika. Meitä mekaanisen kunnossapidon hitsaajia on kahdeksan.

Teemme korjaus- ja ennakkohuoltotöitä sekä erilaisia esivalmisteluja myöhemmin asennettaviin kohteisiin. Päivät ovat keskenään erilaisia, ja se sopii minulle.

9.00

On aamun toisen kahvin aika, ja samalla tulee syötyä vähän vahvempaa aamupalaa. Osalla porukasta on oma taukotila, niin myös meillä, mutta oman keittiömme sijaan käyn nauttimassa kahvin ja sämpylän yhteisessä ruokalassa.

Ydinvoimalassa turvallisuus otetaan monin tavoin huomioon. Äkkiä portteihin, mittauspisteisiin, rotaatioperiaatteeseen ja muihin erityispiirteisiin tottuu.

Koronaviruksen johdosta meillä alet-

tiin noudattaa jo elokuussa kasvomaskipakkoa. Silloin alkoi vuosihuolto, ja alueelle tuli paljon ulkopuolisia henkilöitä ulkomaita myöten.

Hitsausporukkamme on tiuhaan tekemisissä muiden työntekijäryhmien kanssa. Esimerkiksi venttiilinvaihtoon ottaa osaa useampi työntekijäryhmä. Maskin käyttö on siksikin perusteltua.

11.00

Koronan takia työpaikkaruokailua on porrastettu. Me käymme lounaalla ruokalassa yhdeltätoista. Työpaikan ulkopuolelle ei edes ruokatunnilla ehtisi, kun Loviisaan täältä ajaa vartin per suunta.

Olen työpaikkani pääluottamusmies ja käytän yleensä perjantait niihin tehtäviin, tarpeen mukaan lisäksi keskiviikkoiltapäivät. Toinen kauteni noin 180 henkilön edustajana on juuri päättymässä. Voimalan vuosihuoltotöiden takia emme ole vielä ehtineet pitää uusia luottamusmiesvaaleja.

Luottamustehtävässä pitää toisinaan kääntyä Sähköliiton energia-, ICT- ja verkostoalan työehtoasiantuntijoiden **Juha Lujasen** ja **Jouni Leppäsen** puoleen. Kaikkea ei pysty selvittämään itse, vaikka kuinka tutkisi lakikirjaa ja tessejä. Yhteistyö Juhan ja Jounin kanssa on ollut hyvää, ja kysymyksiin saa aina asioiden perehtyneen vastauksen.

14.00

Päivän kolmannet kahvit juodaan ruokalassa kahdelta.

Luottamustehtävään sisältyy paitsi työkavereiden asioiden ajamista, myös konsernin toimintaan liittyviä kokouksia, joissa edustan henkilöstöä. Kokouksia on aika usein, ja niiden aikataulut katsotaan johdon kalenterin mukaan.

Jaksotan omat työni sen mukaan, miten kokouksia osuu viikolle.

15.30

Työpäiväni päättyy tavallisesti puoli neljältä. Vuosihuollon aikaan päivälle voi tulla enemmän pituutta.

Ajelen tunnissa kotiin Kuusankoskelle. Jos illalla on vanhimman tyttären salibandytreenit, aikaa jää puolisen tuntia nopeaan ruokailuun, kamojen pakkaamiseen ja treeneihin lähtemiseen.

Toimin 13-vuotiaan tyttäreni salibandyyjoukkueen apuvalmentajana; aikaisemmin olin joukkueen huoltaja. Harjoituksia on kolmesti viikossa, mikä voi kuulostaa paljolta, mutta harrastus antaa enemmän kuin ottaa.

En ole itse varsinaisesti pelannut salibandya vaan jalkapalloa, mutta kaikissa palloilulajeissa on jotakin samaa.

Paitsi valmentamista, harrastan silloin tällöin lenkkeilyä. Aikaisemmin lajeihini on kuulunut myös hiihto ja soutu. Nykyään käyn hiihtämässä satunnaisesti, jos keli ja tähdet ovat kohdillaan. Tarpeen mukaan harrastan myös puutöitä ja metsänhoitoa. Juuri nyt polttopuut on jo tehty.

19.00

Palaamme treeneistä kotiin. Viimeistään nyt on yhteisen tekemisen aika nuorimman tyttären kanssa. Pelaamme yhdessä lauta- ja korttipelejä.

Kun lapset menevät nukkumaan, käyn saunassa ja paljussa. Lämpimässä vedessä mietiskellessä kierrokset laskevat. Sitten onkin hyvä asettua sohvalle voileipiä kanssa. Monesti televisio vain pitää meteliä taustalla, mutta kolmikautisen Narcos-sarjan katsoin kokonaisuudessaan. Nukkumaanmeno tahtoi myöhästyä, kun oli katsottava jakso loppuun

ja ehkä vielä seuraavakin.

22.30

Joskus nukkumaan mennessä ajatukset kiertävät, mutta tavallisesti nukahdan aika helposti. Ei väliä, mihin aikaan menen nukkumaan, sillä aamulla väsyttää joka tapauksessa aina.

Kuulun ammattiosastoni Loviisan Sähkötyöntekijäin Ammattiosasto 025 ry:n hallitukseen, ja koronapandemia on vaikuttanut järjestötehtäviinkin. Kokoukset on hoidettu erityisjärjestelyin, eivätkä ne normaalitilanteessakaan vie paljon vapaa-aikaani, kun voin tulla lähes valmiiseen pöytään ilman järjestelyvastuuta. Paljon enemmän aikaa kuluu konsernin kokouksissa työpaikalla.

Työpaikan ja osaston kokoukset ovat opettaneet kokoustyöskentelyä, eivätkä liiton ja kassan edustajiston kokoukset varmaankaan poikkea niistä kokouksikäytännöiltään. Asiat on valmisteltu ja päätösesitys tehty johonkin suuntaan, mutta edustajistolla on mahdollisuus päättää myös toisin. Siinä mielessä se on liiton ylin päättävä elin.

Liiton johtokuntatyöskentelyynkin olen saanut tutustua työkaverini **Kari Paavolan** varamiehenä energia-, ICT- ja verkostoalan johtokunnassa. Työttömyyskassan asioissa selville ottamista on enemmän, koska meillä voimalaitoksessa on hyvä työllisyystilanne eikä lomautuksia ole tarvittu.

Meitä oli Loviisan voimalasta kolme ehdokkaana edustajiston vaaleissa, ja työpaikkamme äänestysprosentti oli varmasti aika korkea. Kiitokset työkavereille, että annoitte äänenne!

Alkavalta edustajistokaudelta toivon, että yhteistyömme muiden liittojen, myös työnantajaliittojen kanssa parane. ●

MARKKU VILPPOLA

SAMI OJALA

ASMO AALTO

ALEKSI MARTIKAINEN

4 X UUDEN EDESSÄ

Ensimmäiseen kokoukseen-
sa 27.–29. marraskuuta ko-
koontuvassa edustajistossa
on noin 40 prosenttia uusia
kasvoja, jotka eivät ole kuu-
luneet edustajistoon tai hal-
litukseen edustajistokaudella
2016–2020.

Millaiset ovat tunnelmat
ennen ensimmäistä kokous-
ta? Mitä odotuksia tuoreilla
edustajiston jäsenillä on ne-
livuotiskaudeksi? Entä mitä
terveysiä he lähettävät äänes-
täjilleen? Tässä neljän miet-
teet!

■ TEKSTI: MINNA JÄRVENPÄÄ

”ODOTAN ISOJA KOKEMUKSIA”

MARKKU VILPPOLA teki omien
sanojensa mukaan vain pienimu-
toista vaalityötä edustajiston vaa-
leissa. Viestejä lähti omalle työ-
huonekunnalle, jolta hän myös ar-
veli saaneensa keräämänsä 26
ääntä.

– Ajan työyhteisön asioita ja
toivottavasti olen siinä luottamuk-
senne arvoinen, Arella pääluotta-
musmiehenä toimiva edustajiston
uusi jäsen lupaa äänestäjilleen.

Edustajistotyöskentelystä hä-
nelle ei ole muodostunut vielä kä-
sitystä, mutta siitä hän on va-
kuuttunut, että edustajiston rooli
on tärkeä niin liiton kuin kassan-
kin toiminnassa. Käsiteltäviin asi-
oihin perehtymällä ja kokeneem-
milla jäseniltä kysymällä tehtävää
kannattaa hoitaa. Kokouskäytän-
not ovat kuitenkin tuttuja; kuu-
luuhan Vilppola sekä oman osas-

tonsa Turun Seudun Sähkötyöntekijät ry:n että Aren asentajayhdistyksen hallitukseen.

Edustajistokaudelta Turussa
asuva Vilppola odottaa isoja ko-
kemuksia. Lähestyvä ensimmäi-
nen kokous mietityttää siltä osin,
pystytäänkö se toteuttamaan pe-
rinteiseen tapaan niin, että kaik-
ki 70 jäsentä kokoontuvat yhteen
paikkaan.

– Jos kokous joudutaan koro-
nan takia hajauttamaan, ryhmä-
hengen tuntu jää puuttumaan.
Muuten tuskin ongelmia koituu.

”ODOTAN UUSIA HAASTEITA JA TIEDONSAANTIA”

– Kiitos vielä kerran, sanoo **SAMI OJALA** niille 51:lle, jotka äänestivät häntä.

SSAB:n Raahen terästehtaal-
la onkin komea edustus uudessa
edustajistossa, sillä Ojalan lisäksi
myös **Marko Mourujärvi** samalta
työpaikalta uusi paikkansa. Kum-
pikin edustaa myös Raahen Säh-
kömiehet ry:tä, Ojala sihteerinä,
Mourujärvi puheenjohtajana.

Osaston ehdokkaista toteutet-
tiin sähköpostilla jaettava yhteis-
mainos, ja Ojala arvelee, että ää-
net tulivat Raahen tehtaan poru-
kalta.

Edustajiston tärkein merki-
tys on hänen mukaansa siinä,
että vaaleissa valitut jäsenet tuo-
vat sinne kentän terveiset päätök-
sentekoa ohjaamaan. Käytännön
työskentelytavoista kuva ei ole
vielä selkiytynyt.

– Odotan vuosilta 2020–2024
uusia mielenkiintoisia haasteita
ja tarkempaa tiedonsaantia liiton
ja kassan asioista. Mukava olisi,
jos pystymme kokoontumaan
jo ensimmäiseen kokoukseen kas-
vokkain. Jos hajauttamaan joudu-

taan, altistumisriski koronalle tie-
tysti pienenee, mutta yhteydenpi-
to jäsenten kesken hankaloituu.

”ODOTAN UUSIA NÄKÖKULMIA JA Keskusteluita”

Puskaradio. Sitä noormarkkulai-
nen **ASMO AALTO** uskoo osak-
si saavansa kiittää saamistaan 24
äänestä.

– Meillä oli vaaliliiton yhteinen
tv-mainos Satakunnan alueella,
ja lisäksi jaoin esitteitä työpaikka-
ni Luvata Porin taukotiloihin. Us-
kon, että suurin osa äänistä on
tullut kupariteollisuuspuistomme
alueelta ja hajaäänet muilta alu-
eilta puskaradion ansiosta.

Porin Seudun Sähköalantöy-
ntekijät ry:n hallitukseen kuuluva
Aalto haluaa kiittää äänensä an-
taneita luottamuksesta ja keho-
taa ottamaan yhteyttä, jos jokin
asia painaa mieltä tai on lisätie-
tojen tarve.

– Kaikkea en varmasti tiedä
mutta otan selvää.

Aalto näkee vuodet 2020–
2024 tärkeinä myös yleisesti am-
mattiliittojen kannalta.

– Tulevat neljä vuotta varmasti
määrittävät liittojen tulevaisuut-
ta ja niiden merkitystä. Siksi on-
kin mielenkiintoista päästä vai-
kuttamaan ja näkemään kehitys-
tä läheltä.

Henkilökohtaisesti hän odottaa
nelivuotiskaudesta uusien ihmisen
tapaamista, hyvää keskuste-
lua ja sitä kautta uusia näkökul-
mia. Ja tietysti sitä, että päätök-
siä saadaan aikaiseksi. Haastatte-
luhetkellä kokouksen järjestämis-
tapa oli vielä auki. Asmo Aalto ar-
velikin, että uudelle edustajalle
merkityksellinen muihin tutustu-
minen voisi jäädä ruudun välityk-
sellä etäisemmäksi.

”ODOTAN KENTÄN ÄÄNEN KUULUMISTA”

ALEKSI MARTIKAINEN on saa-
nut esimakua kokousrutiineista
osallistuessaan varajäsenenä Säh-
köliiton sähköistys- ja sähköasen-
nusalalan johtokunnan kokouksiin.

– Kokoustyöskentely vaatii jä-
seniltä yhteistyökykyä ja pereh-
tymistä.

Laatu-Sähkö Oy:ssä työskente-
levä Martikainen oli ehdokkaana
jo vuoden 2016 edustajiston vaa-
leissa. Nyt hän keräsi 19 ääntä.
Hän arvelee, että sosiaalista me-
diaa on läpimenosta kiittäminen.

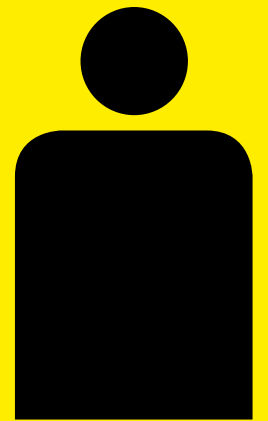
– Vaalityöni tein enimmäkseen
somen kautta. Otin yhteyttä ka-
vereihin ja tuttuihin. Uskon, että
nykyisiltä ja entisiltä työkavereil-
ta irtosi muutama ääni. Kiitos ää-
nestäneille! Yritän parhaani täyt-
tääkseni odotukset ja saadakse-
ni kentän äänen kuuluviin koko-
uksissa.

Lappeenrantalainen Marti-
kainen arvostaa liiton edustajis-
toa liiton kehityksen ohjaajana
ja epäkohtien ratkaisijana. Sama
pätee työttömyyskassan edustajis-
toon: se päättää, mihin rahaa ka-
navoidaan, ja valvoo varojen hoi-
toa.

Käsiteltäviin asioihin hän aikoo
perehtyä syventymällä esityslis-
toihin ja muihin kokousmateriaalei-
hin hyvissä ajoin. Tutuilta puoles-
taan saa hyvän alustuksen työ-
skentelyn perusteisiin.

Martikaisen mielestä kokous-
järjestelyissä on syytä mennä ter-
veys edellä. Jos koronatilanne
niin vaatii, kolmipäiväinen kokous
kannattaa viedä nettiin.

– Äänestykset ja puheenvuoro-
jen pitäminen siinä vähän kärsi-
vät, mutta mieluummin huoleh-
ditaan siitä, ettei altisteta ketään
koronalle.

HAUSKAT FAKTAT UUDESTA EDUSTAJISTOSTA

1,43 % ja 98,57 %
sukupuolijakauma
(1 nainen, 69 miestä)

41,43% ja 58,57 %
uusien ja ”vanhojen” nimien
jakauma (vanhoilla nimillä
tarkoitetaan edustajistoon
tai hallitukseen kaudella
2016–2020 kuuluneita)

71,43 %
enemmistöllä on järjestö-
tehtävä omissa osastossa

75,71 %
enemmistöllä on luottamus-
tehtävä työpaikallaan

1990
edustajiston kuopuksen
syntymävuosi

1960
edustajiston kolmen
konkarin syntymävuosi

3
yksikään etunimi ei ole
yksinään yleisin; edustajis-
tossa on tasaisesti
kolme Aria, Artoa, Jaria,
Juhaa, Markoa, Mattia,
Pasia, Samia ja Timoa

2
yksikään sukunimi ei ole
yksinään yleisin; edusta-
jistossa on tasaisesti kaksi
Heikkistä ja Kerästä

1964
yleisin syntymävuosi, jolloin
kuusi edustajaa on syntynyt

Oulu
yleisin asuinpaikka, jossa
asuu neljä edustajaa

47,5 v
edustajiston jäsenten
keski-ikä vuoden lopussa

Sähköasennustöissä polvituet ja erilaiset työergonomiaa parantavat apuvälineet ovat usein tarpeen. Apuvälineiden käyttö ja monipuolinen liikunta auttavat polvia kestämään rasitusta.

HARJOITTELU VOI LIENNYTTÄÄ NIVELRIKON KIPUA

■ TEKSTI: SEIJA PENTTILÄ

MoveDoc'in asiantuntija Sami Tarnanen painottaa lihasvoiman merkitystä nivelrikkokivun hoidossa. Hän näkee, että harjoittelu lihasvoiman parantamiseksi voi tuoda elämään paljon iloa ja rohkeutta liikkumiseen.

”JOS LÄHDEN ASIAKKAAN KANSSA LIIKKEELLE YLIPAINOSTA, VOI KÄYDÄ, ETTEN ENÄÄ NÄE HÄNTÄ UUDESTAAN. YLEENSÄ YRITÄN SAADA ASIAKKAAN ITSE TUOMAAN PAINO-ONGELMAT ESILLE.”

Raskas työ, ylipaino ja polven aiempi vamma ovat esimerkkejä polven nivelrikon riskitekijöistä. Myös ikääntyminen ja perimä ovat taustalla, mutta nivelrikon perimmäinen syy on edelleen hämärän peitossa. Nivelrikossa rustokudos vaurioituu yleensä hitaasti vuosien kuluessa ja muutos on peruuttamaton.

KIPU EI KERRO KAIKKEA

Nivelrikon kipu on jomottavaa ja se pahenee liikkussa ja lievittyy levossa. Polven nivelrikossa esimerkiksi kyykistely, nousu wc-pöntöltä ja autosta on hankalaa. Eniten kipuja on yleensä niillä, joiden polven rustossa on jo paha vaurio, mutta kivun voimakkuus ei ole suorassa suhteessa ruston tilanteeseen. Jollakulla nivelrusto voi olla hyvinkin kuluutunut, mutta hän ei silti tunne voimakasta kipua.

Fysioterapeutti ja terveystieteiden tohtori **Sami Tarnanen** sanoo, että lähtökohta nivelrikon hoitamiseen on selvittää, kuinka itsehoitokeinoilla pystytään vähentämään kipua ja parantamaan ihmisen toimintakykyä. Tarnanen muistuttaa, että kipu vaikuttaa koko ihmisen elämään, ei esimerkiksi vain työntekoon.

LIHASVOIMAA HANKKIMAAN

Tarnanen ottaa asiakkaan kanssa esille konkreettisia asioita. Vaikkapa sen, että on vaikeaa kyykistyä ja nousta kyykystä ylös. Jos ihminen välttelee esimerkiksi kipua aiheuttavaa kyykistelyä, se vaikuttaa ajan kuluessa lihasvoimaan ja liike muuttuu entistä kivuliaammaksi.

Harjoittelusta on vahvin näyttö nivelrikkokivun lievennyttämisessä. Tarnanen mukaan parantunut lihasvoima voi vaikuttaa ihmisen koko elämänsäkirjoon.

– Kun ihminen saa rohkaisua liikkumiseen ja uskaltaa esimerkiksi laskeutua kyykkyyn alemmaksi, lihakset vahvistuvat. Harjoittelun vaikutukset voivat näkyä eri reittejä niin, että ihminen alkaa kiinnittää huomiota elintapoihinsa ja pystyy pudottamaan painoa, jos ylipaino on ongelma. Se puolestaan auttaa parantamaan mahdollista matala-asteista tulehdustilaa kehossa. Samaan aikaan liikkumiseen liittyvät pelot vähenevät ja ihminen ehkä uskaltaa mennä ryhmäliikuntaan tai vaikka tanssimaan.

PUHETTA YLIPAINOSTA

Sami Tarnanen toteaa, että ylipaino saattaa olla asiakkaalle herkkä asia.

– Jos lähdän asiakkaan kanssa liikkeelle ylipainosta, voi käydä, etten enää

näe häntä uudestaan. Yleensä yritän saada asiakkaan itse tuomaan paino-ongelmat esille. Kysyn esimerkiksi, onko jotain muita terveyteen liittyviä asioita, joita haluaisit muuttaa.

– On helpompi lähteä pienestäkin painon pudotuksesta, ei tarvitse pyrkiä ihannepainoon. Jokaisen ylimääräisen kilon poistaminen on hyödyllistä. Jos polven nivelrikko syntyi jostain aiemmasta vammasta, siihen ei enää pystytä vaikuttamaan, mutta painoon voi vaikuttaa.

ISTU JA OIKAISE JALAT

Raskas, polvistumista ja kyykistymistä vaativa työ kuormittaa polvia. Terveystyö ja liikunta-alan yrityksen MoveDoc'in asiantuntija Sami Tarnanen toteaa, et-

tä työ on työtä. Sitä ei aina voi muuttaa. Hän kiinnittää huomiota työn tauottamiseen. Tauot voivat saada kipua hallintaan ja myös estää polvivaurioiden syntymistä.

– Kun työntekijä katkoo yhtäjaksoista kuormitusta, paine polvissa vähenee. Jos ei ole vaihtoehtoisia tapoja tehdä töitä, tauottaminen on ainoa tapa. Polvistuksessa nivelpinnat polvessa joutuvat paineen alle. Paineen lisääntyessä nivelrustosta puristuu nivelnestettä ulos ja kun kuormitus kevenee, neste vetäytyy takaisin. Näin polvi normaalisti toimii, mutta monta tuntia päivässä ruston painetta voi kuitenkin olla haitallista.

Tarnanen täsmentää, että tauot ovat tärkeitä, vaikka mitään vaivoja ei vielä olisi.

– Välillä kannattaa nousta ylös, istahda alas ja oikaista jalat. Työn tauottamisen pitäisi olla sisäänrakennettua. Ei se ole työtehosta pois.

LEIKKAUS ON VIIMEINEN RASTI

Tekonivelleikkaus on nivelrikon viimeinen hoitomuoto. Tarnanen muistuttaa, että leikkaus ei välttämättä ratkaise kaikkia ongelmia. Hän viittaa tutkimukseen, jonka mukaan joka neljäs potilas on tyytymätön lopputulokseen.

Leikkauksen jälkeenkin elintavat vaikuttavat polven toimintaan. Tarnanen sanoo, ettei voi odottaa parasta mahdollista lopputulosta, jos huonot tavat säilyvät ennallaan. Esimerkiksi tupakointi ja liikkumattomuus ovat edelleen huonoja polvelle.

– Ei leikkauksen jälkeenkään olla selkä seinää vasten. Harjoittelu ja hyvät elintavat vaikuttavat koko ajan. Mutta miksi niitä ei aloitettaisi jo ennen kuin leikkaus on edessä, Tarnanen heittää. ●

Polvituet ja -pehmusteet eivät saa Sami Tarnaselta varauksetonta hyväksyntää. Hän näkee, että tukien ja pehmusteiden avulla ihminen pystyy olemaan pitempiä aikoja asennoissa, jotka rasittavat rustoja.

Polven luinen rakenne kovaa lattiaa vasten on tavallisesti niin epämuokava, että se saa ojentautumaan ja pitämään taukoja. Samalla elpyvät nivelrustot.

Toisaalta polvessa on muita rakenteita, joiden ongelmia suojat ja pehmusteet saattavat ehkäistä. ■

BERGMANIN PUTKI ON MERKKI NÄKYMÄTTÖMÄSTÄ VAARASTA

■ TEKSTI: MINNA JÄRVENPÄÄ ■ KUVAT: TAPANI RYYPPI

Rikottuja putkia saneeraustyömaan lattioilla ja seinissä.

Purkajat piikkaamassa putkea irti jopa vaillo henkilökohtaisia suojaimia. Jos kyseessä on ns. Bergmanin putki, ollaan näkymättömän vaaran äärellä.

Bergmanin putki on nykyaikaisten muoviputkien pikieristeen edeltäjä sähköjohtojen suojana ja uppoasennuksissa, ja sitä löytyy vielä vanhoista rakennuksista. Vaarallisen siitä tekevät sen sisältämät PAH-yhdisteet, jotka on luokiteltu syöpää aiheuttaviksi aineiksi. Putken sisällä on muun muassa kreosottia.

PAH-yhdisteet eli polysykliset aromaattiset hiilivedyt haihtuvat huonosti, ja niitä esiintyy ilmassa pölyyn ja muihin ilmanhiukkasiin sitoutuneina. Yhdisteitä muodostuu orgaanisen materiaalin epätäydellisessä palamisessa.

Altistuksen välitön vaikutus saattavat olla silmä- ja iho-oireet.

HAITTA-AINEKARTOITUS MÄÄRÄÄ JATKOTOIMET

Sähköasentajat harvemmin hoitavat purkutöitä ja välttyvät siksi suoraan käsittelemästä Bergmanin putkia. Kaikki saneeraustyömaan työntekijät voivat kuitenkin altistua PAH-yhdisteille, jos purkamistyöt tehdään määräysten vastaisesti. Vastuu oikeaoppisesta toteutuksesta on rakennuttajalla ja pääurakoitsijalla.

Mistä tietää, että purkamistyötä tehdään oikein? Ainakaan kukaan ei kohtaa alussa kerrotun laista näkyä: ei rikottuja putkia lojumassa työmaalla eikä piikkaajia työskentelemässä ilman suojaimia. Alipaineistetut tilat ja osastointi kielivät siitä, että vaara on tiedostettu ja määräyksiä noudatetaan.

Rakennuttajan tulee heti alkuunsa teettää kartoitus siitä, mitä haitta-aineita saneerauskohde sisältää, ja laatia sen perus-

teella purkusuunnitelma.

Työsuojeluviranomaiset edellyttävät yleensä, että jos kohteessa on PAH-yhdisteitä sisältäviä rakennusmateriaaleja ja purkaminen tapahtuu sisätiloissa, töissä on käytettävä alipaineistettuja tiloja ja osastointia, samaan tapaan kuin asbestia sisältävien materiaalien purkamisessa. Ilmankäsitelylaitteet ja suojaimet on valittava sitä silmällä pitäen, että jotkin PAH-yhdisteet voivat myös höyrystyä.

Myös purkamisen jälkityöt tulee tehdä huolellisesti: paikat on siivottava ja jätteet huolehdittava turvalliseen jatkokäsittelyyn.

Aluehallintovirastot velvoittavat rakennuttajia ja pääurakoitsijoita huolehtimaan siitä, että PAH-yhdisteitä sisältävät materiaalit otetaan huomioon purkamisessa. ■

Vaikka korona-aikana matkailu on hiljentynyt ja hankaloitunut, eräät kuitenkin aikovat lentää joukolla etelään pakoon lähestyvää talvea. Tämä porukka tankkasi matkaevästä Ylöjärven pelloilla 11.11.

KÄRKIMIES

ANSIOSIDONNAINEN TURVA PITÄÄ LAAJENTAA KOSKEMAAN KAIKKIA PALKANSAAJIA

Viime vuonna työttömyyskassoihin kuului reilut 1,9 miljoonaa palkansaajaa, eli valtaosa työvoimasta. Koronakeväänä tapahtui kuitenkin merkittävä muutos: ansiosidonnaisen loppuolehden jäi huomattava osa lomautetuista. Suuri osa oli täytännyt työssäoloehdon, mutta he eivät kuuluneet kassaan.

Miksi näin? Yksi syy voi olla, että esimerkiksi palvelu- ja kuljetusalalla monella ansiotulot ovat pienet. Ei ole haluttu niin sanottuja ylimääräisiä kuluja ja toisaalta ansiosidonnainen työttömyysturva saattaa jäädä niin pieneksi, ettei se ole peruspäivärahaa ja asumistukea paljonkaan isompi. Toisaalta työssäoloehdon täytyminen on epävarmaa osaaikaisilla. Pätkätoitit tekevät ovat ehkä luottaneet, että aina löytyy se seuraava keikka. Sitten on varmasti myös heitä, jotka eivät ole tienneet koko työttömyyskas-

sasta tai ovat kokeneet järjestelmän monimutkaiseksi.

Mielestäni olisi tärkeää selvittää tarkemmin syitä, miksi työttömyyskassaan ei liitytä. Nyt olisi erityisen kiinnostavaa selvittää tarkemmin koronakevään aikana lomautettuja ja Kelan peruspäivärahalle jääneiden syitä jättää liittymättä työttömyyskassan jäseneksi.

Ansiosidonnainen työttömyysturva on tärkeää saada koskemaan kaikkia palkansaajia. Uudistuksen tekemiseen on monta vaihtoehtoa. SAK:ssa lähdetään siitä, että ansioturvan kattavuuden laajentaminen voidaan tehdä työttömyyskassajärjestelmää kehittämällä.

Yleinen työttömyysvakuutus ei kuitenkaan yksin korjaa järjestelmän epäoikeudenmukaisuuksia. Monella pienituloisella ansio-päiväraha jää niin pieneksi, että

ero peruspäivärahan ja asumistuen yhteismäärään voi olla todella pieni. Silppu- ja osa-aikaisista työtä tekevien voi olla vaikea päästä ansioturvan piiriin, puhumattakaan palkkatyön ja yrittäjyyden välillä sukuloivista. Siksi työssäoloehdot pitäisi lyhentää ja alimpia työttömyyspäivärahoja korottaa.

SAK on jo aiemmin ehdottanut kannustavaa työllistymisturvaa, jossa työttömyysturvaa yksinkertaistettaisiin ja selkeytettäisiin sekä kannustettaisiin työttömiä myös lyhytaikaisen työn tekemiseen.

Sovitellun päivärahan työaika-seuranta sopii huonosti muuttuvaan työelämään ja erilaisiin työn tekemisen muotoihin. Olisi järkevää, että työssäoloehdot ja soviteltu päiväraha määräytyisivät tulojen mukaan ja työaikatarkastelusta luovuttaisiin.

Sanna Marinin hallitus päätti budjettiriihessä syyskuussa työttömyysturvan karenssien kohdentamisesta. Tämä on ollut SAK:n pitkäaikainen tavoite.

Olisi myös syytä miettiä, voidaanko työttömyysetuuksien käsitteilyssä ottaa luottamusloikka vakuutusyhtiöiden ja verottajan tyyliin ja luottaa vahvemmin etuuden saajan omaan ilmoitukseen.

Näihin asioihin tarvitaan korjausta, jotta työttömyysturvasta voidaan puhua oikeudenmukaisena järjestelmänä. SAK on enemmän kuin valmis uudistamaan työttömyysturvaa oikeudenmukaiseksi ja parantamaan erityisesti heikommassa asemassa työelämässä olevien ansioturva.

SAK:ssa on viime vuosina pohdittu paljon työttömyysturvan uudistamista. Olem-

me tehneet lukuisia ehdotuksia työttömyysturvan parantamiseksi, järjestelmän yksinkertaistamiseksi ja myös työttömyyskassajärjestelmän uudistamiseksi. Esimerkiksi olemme ehdottaneet kassojen koon suurentamista. Monet ehdotuksemme ovat kuitenkin juuttuneet ministeriön valmisteluun ja milloin kenenkin vastustukseen. Olisiko nyt aika saada näitä työntekijöiden turvaa parantavia uudistuksia vihdoin eteenpäin?

SIEKKINEN SAANA
SAK:n työ ja turva-osaston johtaja

CITIKKA-HARRASTAJA KESKITTYY NYT "KAMINAAN"

Ei pelkästään tyyli ja muotoilu, vaan aikansa ylivertainen tekniikka, perustelee ihastustaan Citroën-klassikoihin lietalainen **Jukka Alakoski**. Marraskuun alussa mies jätti 46 vuotta jatkuneen päivätyönsä Turun ABB:llä ja siirtyi lähes kokopäivätoimiseksi auto- ja moottoripyöräharrastajaksi.

Alakosken hyvin varustellun ja tilavan autotallin edessä odottelee kunnostusvuoroaan isännän uusin hankinta, Citroën HY vuodelta 1962. Alun perin Fazerin pulla-autona palvelut ikoninen "kamina", kompakti aaltopeltinen kaunotar on päässyt pahasti repsahtamaan alkuaikojensa loistosta.

Jukka Alakoski uskoo kuitenkin lujaasti, että ensi keväänä paku-klassikko

Jukka Alakoski aikoo palauttaa "kaminan" alkuperäiseen kuntoonsa ja tieliikenteeseen ensi kesään mennessä. Hän ei ole vielä päättänyt, tuleeko autosta perheelle matkailuauto vai säilyykö se pakettiautona. Rättisitikka pysyy kuitenkin isännän suosikkina.

on kunnostettu tieliikennekelpoiseksi ja sillä huristellaan kahdeksaakymppiä kesätapahtumiin. Mikäpä olisi uskoessa, sillä hänen käsissään jo moni muukin kulkuväline on saanut uuden elämän. Toki varastossa odottaa vielä useampi projekti kohde isännän ajankäytön vapautumista.

ITÄSAKSALAISIA MOOTTORIPYÖRIÄ

Autotallin kätöissä on myös Jukka Alakosken aivan ensimmäinen entisöintikohde, itäsaksalainen kevytmoottoripyörä vuodelta 1953, IFA RT125, jonka hän osti teini-ikäisenä "rippikoulurahoilla". Pariinkin kertaan kolaroitu aarre odottaa nyt uudelleen kunnostusta, mutta sen vieressä komeilee täydellisesti kunnostettu, museorekisterissä oleva vuoden 1954 EMW R35.

– Tässä "hieromakoneessa" on 350 kuutiota ja 14 hevosvoimaa. Pääosan varaosista onnistuivat löytämään alkuperäisinä. Iso työ oli maalaamisessa, kun

Myös komeat köynnösrusut ovat isännän harrastus. Rouva ja kolme aikuista lasta saavat vain ihailla vielä marraskuussakin kukkivaa kymmenmetristä ruusunpuukkiä. (Kuva: Jukka Alakoski 1.11.2020)

Klassikoita arvostavalla kuuluu olla myös Massey Ferguson, joka on kätevä apuväline esimerkiksi polttopuiden teossa.

Itä-Saksan ylpeys, EMW R35 on Jukka Alakosken tarkan konservoinnin tulosta.

tässä on näitä kulturaraitojakin, Alakoski nauraa.

Kahden itäksalalaisen pyörän lisäksi hänellä on muutama muukin moottorikäyttöinen pyörä työn alla. Samoin vuoroaan odottelee vuoden -74 Citroën DS.

– Lisäksi on ajokunnossa oleva -78 mallinen Citroën CX, joka on nyt varastoitu vuokrahalliin, kaikki kun eivät mitenkään mahdu talvehtimaan oman autotallin suojissa, Alakoski tunnustaa.

RÄTTISITIKKA ON RAKKAIN

Hyvänä esimerkkinä konservointitulosista pihassa komeilee myös kunnostettu vuoden 1974 punainen 2 CV, ”rättisitikka”, jonka Jukka Alakoski on pala palalta palauttanut alkuperäiseen tai oikeastaan parempaan kuntoon. Nyt tyylikäs, 28 hevosvoiman vahvuinen klassikko on siinä kunnossa, että ensi kesänä Alakoski vaimoineen aikoo huristella sillä Sveitsiin asti, jossa on Citroën 2 CV-harrastajien maailmankokous. Kulkupelin kykyjä testailtiin jo parisunnan vuonna 2015 tekemällä matkalla Puolan Torunissa pidettyyn maailmankokoukseen sekä sen jälkeen Tanskan ja Norjan matkoilla.

– Matkanteko sujui mukavasti, selaista yhdeksääkymppiä ajaen, Jukka Alakoski muistelee ja kertoo, että autoon vaihdettu isompi moottori auttoi olennaisesti asiassa

– Maailmankokous on 2 CV-harrastajien parittomina vuosina jossain päin Eurooppaa järjestettävä tapahtuma, johon osallistuu yleensä muutama tuhat rättäriä. Ensimmäinen maailmankokous järjestettiin muuten Suomessa 1975.

Alakoski kertoo myös, että pitkille matkoille varustaudutaan irrottamalla auton takapenkki, jolloin matkatavaraa mahtuu reilusti mukaan.

– Rättäri on myös helposti huollettava. Käytännössä lähes kaikki osat ovat irrotettavissa ja vaihdettavissa. Suomessa olevien varaosaliikkeiden lisäksi nykyään varaosia on netin kautta hyvin saatavilla, mikä on helpottanut paljon harrastamista. Eikä tämä ole pelkästään kesäauto, onhan tässä pieni lämmityslaitekin, isäntä kehaisee ja uhkaa ajella aarteellaan satunnaisesti talvella, talviajohan on vain pukeutumiskysymys.

”RÄTTÄRI ON HELPOSTI HUOLLETTAVA. KÄYTÄNNÖSSÄ LÄHES KAIKKI OSAT OVAT IRROTETTAVISSA JA VAIHDETTAVISSA.”

– Rättisitikka on monella lailla hyvä, mukava ja ekologinen kulkupeli, mutta aidossa autorakkaudessa pitää olla vähän tuskaakin mukana, Jukka Alakoski vakuuttaa ja esittelee kerhojen yhteistyönä tehdyn, mielikuvituksen ”rättäripiiteen”.

CITROËN 2 CV-KILLAN ISÄMESTARI

Jukka Alakoski tunnustautuu myös yhdistysharrastajaksi. Työpaikkansa pitkäaikainen luottamusmies, sittemmin yhdyshenkilö on myös viimeisiä kuukausia Turun Seudun Sähkötyöntekijät ry:n, ammattiosasto 041:n puheenjohtajana. Hän ehti hoitaa pestiä 11 vuotta ja osaston sihteerin tehtäviä vieläkin pidempään.

– Osastohommissa on hienoa se, että ympärillä on saman henkistä porukkaa, joka tuntee ammattiyhdistystyön tärkeäksi. Jos työntekijät eivät ymmärrä järjestäytymisen merkitystä, koko ay-liikkeeltä menee pohja, Alakoski pohtii.

Hänellä on takanaan pitkä taival työhön ja ammattiin liittyviä luottamustehtäviä, mutta niitä riittää myös harrastuspuolella. Eräs Alakosken mieluisimmista yhdistystehtävistä on Suomen 2 CV-killan Isäimestarina, mikä tarkoittaa, että hän on killan toinen vara-

puheenjohtaja vuoden 2020 alusta lähtien. Kiltaan kuuluu noin 1200 jäsentä ja Turun seudun osasto on eräs aktiivisimmista kerhoista.

– Käytännössä se tarkoittaa, että olen aktiivisesti killan raadissa mukana ja tehtäväni on hoitaa kilpailutoimintaa ja pitää kiltakalenteria ajan tasalla, Jukka Alakoski selittää

46 VUODEN TYÖURA ABB:LLÄ JA EDELÄJILLÄ

Pöytyältä lähtöisin oleva Alakoski on viihtynyt reilut 46 vuotta sähköalan töissä ja myös työpaikka on pysynyt samana. Kyltti firman katolla ja väri haalareissa on vaihtunut muutaman kerran yrityskauppojen seurauksena.

– Melkein heti oppikoulun jälkeen pääsin töihin Sähkö-Lähteenmäelle Paimioon. Silloin töihin opittiin töitä tekemällä. Sopivasti vaihtelevat työt ovat olleet enimmäkseen eri tehtäviä sähkömoottorikorjaamolla, ja viimeiset vuodet olen ollut mukana hoita-

massa ABB Marinen varaosavarastoa Turussa.

ABB:n Azipod-ruoripotkureita huolletaan ympäri maailmaa eri telakoilla.

On olennaista saada asentajaportukalle sopivat varaosat ja työkalut mukaan, Jukka Alakoski selittää ja luonnehtii itse olevansa verstasmies, jota eivät kaukomatkat ole niin kiinnostaneet.

Hän arvioikin, että työkeikat vaikkapa Bahamalle ovat raskaita ja vaativia.

– Työ ja loma ovat eri asioita, paratiisi on kaukana telakan kuumista ja kosteista olosuhteista, joissa asentajat työskentelevät. Lisäksi työkohteeseen matkustaminen on raskasta aikaeron ja pitkien etäisyyksien takia, ja perillä on aikamoisia kulttuurieroja, esimerkiksi työsuojelu voi olla jonkin verran huomnomalla tasolla kuin Suomessa. Raskaan työn hyvät ansiot kertyvät pitkistä päivistä ja pyhätoista, Alakoski miettii ja aikoo vastaisuudessaakin pitäytyä Euroopan viileällä vyöhykkeellä. ●

25.11.
**JARI
SUVINEN**
60 vuotta

– Lastenlapset ovat ukin silmäteriä, tunnustaa Jari Suvinen, joka mieluusti vie pikkukiekkoilijoita tuttuun jäähallin harrastamaan.

JÄÄKIEKKOILIJAN ELÄMÄÄ KUOPIOSSA

■ TEKSTI: RIITTA KALLIO ■ KUVAT: SUVISEN KOTIALBUMI

Jo haravaotteesta voi päätellä, että kuopiolaista omakotitalon pihaa haravoi entinen jääkiekkoilija, "vasemmalta ampuva hyökkääjä" Jari Suvinen.

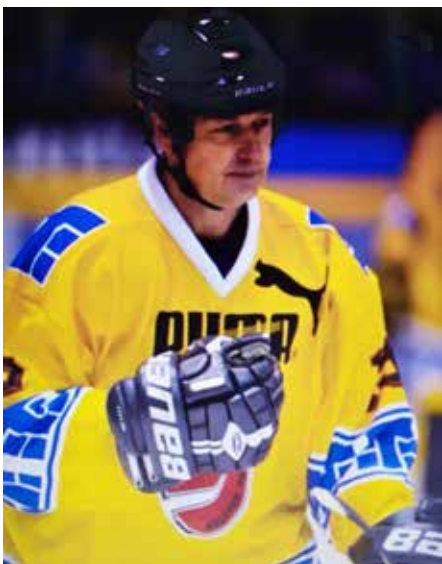
Kuka olet ja mistä tulet?

– Olen sähköasentaja **Jari Suvinen**, lähtöisin Varkaudesta, mutta asunut Kuopiossa jo 38 vuotta. Aloitin kiekon perässä luistelun Varkauden Valteissa. Vuonna 1982 siirryin KalPan riveihin, ykkösdivisioonan nuoriin. KalPassa tulikin pelattua kuusi kautta, joista neljä ensimmäistä D-nuorissa. Vuonna 1986 nousimme SM-liigaan, jossa ehdin pelata vajaat kaksi kautta. Vuoden 1988 tammikuussa polvivamma lopetti liigauran. Muutaman vuoden pelailin polvituen kanssa alemmissa sarjoissa.

– Aktiivisen peliurani päätyttyä **Juha Junno** kysyi kiinnostustani valmentamiseen. Siinä sitten kuuluivatkin seuraavat 20 vuotta KalPan junnuja ja viimeiset vuodet KalPan A-nuoria valmentajana. Neljä kautta toimin myös KSS:n salibandyvalmentajana.

Mistä sinut tunnetaan?

– Varmaan erilaisista luottamustehtävistä. Aren asentajana olen vaikuttanut jo 32 vuotta ja Sähköliiton edustajistossa alkoi kolmas kausi. Sähköistysalan johto- ja neuvottelukunnissa olen ollut mukana ensimmäisen nelivuotiskau-

Liigakauden 1986-88 KalPan hyökkääjä Jari Suvinen sai pukea vanhan sotisopansa päälle, kun KalPan 85-vuotisjuhlaottelu Kärppiä vastaan pelattiin kuusi vuotta sitten Kuopiossa.

den. Urheilupiireissä minut ehkä muistetaan jääkiekosta ja salibandystä.

60 vuotiasi pähkinänkuoressa?

– Ammattikoulun urheiluopettaja **Ari Laine** houkutteli aikanaan keskikoulusta jääkiekkoilijoita sähkölinjalle. Sinne minäkin päädyin ja siitä ura sähköalalla alkoi. Jääkiekko ja työ veivätkin seuraavat vuosikymmenet. Vapaa-aajan ongelmia ei siis ollut, kun siinä sivussa piti perhekin perustaa ja kotikin rakentaa. Viimeinen vuosikymmen on mennyt vähän rauhallisemmin työn ja luottamustoimien merkeissä, kun urheilu on jäänyt vähemmälle.

– Perheeseemme syntyi kolme tytärtä, jotka nyt ovat jo aikuisia. Myös lastenlapsia on kolme ja kaikki tykkäävät liikunnasta. Luukas harrastaa jääkiekkoa, Kasper koripalloa ja viisivuotias Linneakin luistelee jo. Siinä on ukille miehuus seuraamista!

Mistä saat virtaa?

– Uusista haasteista, lomista ja harrastuksista.

Mikä tekee sinut iloiseksi/onnelliseksi?

– Yhdessäolo lastenlasten kanssa ja heidän harrastustensa seuraaminen. Yhteiset lomamatkat ovat vuoden kohokohtia. Näin korona-aikana harvatkin tapaamiset.

Mikä ottaa päähän?

– Esimerkiksi nykyiset työelämän muutokset, työmaiden älyttömät aikataulut, huonot suunnitelmat ja projektien hoito.

Miten juhlat merkkipäivääsi?

– Juhlitaan vain pienessä perhepiirissä.

Mitä on suunnitelmassasi juhlan jälkeen?

– Juhlan jälkeen palataan arkeen ja odotellaan alkavia työmaita, kävelylenkein pidetään kroppa ja mieli kunnossa.

Terveisiä Vasaman lukijoille!

– Huolehditään itsestä ja läheisistä sekä työkavereista noudattamalla koronan tuomia rajoituksia.

– Kiitos myös äänestäjille; Sähköliiton edustajistossa jatketaan yhteisten asioiden hoitoa taas seuraavat neljä vuotta. ●

LÖYDÄ TAPASI VAIKUTTAA

– uusi pelillinen yhteiskuntavaikuttamisen materiaali nuorille

Mihin asioihin voisit vaikuttaa ja miten? Nuorille suunnatun Valtaajat-mobiilipeilin tavoitteena on helpolla ja hausalla tavalla auttaa löytämään oma tila ja tapa vaikuttaa yhteiskunnassa. Jokaisella on mahdollisuus olla oman elämänsä valtaaja.

– Pelin avulla voi myös helposti osoittaa, että vaikeasti hahmotettavilta kuulostavat sanat yhteiskunta, politiikka, vaikuttaminen ja osallistuminen ovat asioita, joiden kanssa nuoretkin ovat tekemisissä joka päivä. Peli tuo yhteiskunnalliset asiat lähemmäs nuorten kokemusmaailmaa, kuvaa koulutussuunnittelija **Tuula Laine**.

Valtaajat-peli ja sitä tukeva verkkosivusto julkistetaan marraskuussa 2020. Verkkosivu sisältää videoita, artikkeleita ja muuta materiaalia pelin aihepiirien käsittelyn tueksi. Peli soveltuu hyvin yhteiskunnallisten keskustelujen alustukseksi tai opetuskäyttöön esimerkiksi keskiasteen oppilaitoksissa.

Pelin ovat toteuttaneet TSL ja Työttömien ay-jäsenten tukiyhdistys Tatsi ry. Sen suunnitteluun on osallistunut 15 erilaisista taustoista tulevaa nuorta, jotka ovat mukana Tatsin Avoin työhuone -toiminnassa. Peli ja verkkosivu esitellään kolmessa samansisältöisessä webinaarissa,

joissa haastatellaan pelin tekijöitä ja kuullaan Tatsin toiminnanjohtajan Jouni Gustafssonin puheenvuoro.

Webinaarit järjestetään

pe 20.11. klo 12.00–12.45
ma 23.11. klo 11.00–11.45
to 26.11. klo 9.00–9.45.

Mobiilipelissä on neljä osa-alueita: Omat arvoni, Minun Suomi, Minä – vaikuttaja ja Minä – valtaaja! Niissä on kymmenen erilaista vaihtoehtokysymystä, joiden kautta pelaaja voi pohtia muun muassa arvojaan, mielenkiinnon kohteitaan ja haaveitaan. Kun pelaaja on vastannut kaikkiin kysymyksiin, saa hän tulokset oman Valtaaja-hahmonsä. Lisäksi joidenkin kysymysten yhteydessä on tietolaatikko, joka antaa lisätietoa kysymyksen aiheesta. Kiinnostavan kysymyksen voi myös laittaa muistiin ja siihen voi palata lopuksi. Verkkosivun taustamateriaalia tutkimalla pääsee syvemmälle pelin yhteiskunnallisiin teemoihin.

Peli on toteutettu Tatsin Avoin työhuone -hankkeessa, jota rahoittaa Euroopan sosiaalirahasto (ESR). ■

SÄHKÖTEKNIIKAN NOPEAN KEHITYKSEN AALLOILLA

■ TEKSTI: TUULA-VUOLLE SELKI

20.000 voltin sähköisku

Mies putosi 6 metriä

Vimpelin Voima Oyn Männikön muuntoasemalla sattui perjantaina ilalla onnettomuus. Sähkötyömies Risto Peltola sattui koskettamaan 20.000 voltin korkeajännitejohtoa sillä seurauksella, että hän putosi 6 metriä korkealta telineeltä alempana olleen

Eemeli Jaakkolan niskaan ja siitä muuntoaseman lattialle mennessä tajuttomaksi. Paikalla olleet ryhtyivät heti antamaan tekoherkitystä, jota jatkettiin kunnanlääkärin johdolla. Peltola tuli tajuihinsa noin 15 min. kuluttua. Hän oli saanut pahoja palohaavoja mm. kasvoihinsa. Hänet vietiin Seinäjoen lääninsairaalaan hoidettavaksi.

Laatokka 20.8.1950. (kansalliskirjasto, digitaaliset palvelut)

Porin kaupungin Herralahdenkadun muuntajaa siirretään kuorma-autolla Satakunnan museoon vuonna 1994. (Kuvaaja Timo Carey, Satakunnan museo)

Mies sähkötolpan nokassa Nokialla vuonna 1965 (Kuvaaja Matti Poutvaara, Museovirasto)

Kaapelityötä Kauvatsalla 1959 - miehet kiinnittävät kaapelia käsin. (Kuvaaja Raimo Seppälä, Satakunnan museo)

Sähkömies sähkökaapilla 1960 (Kuvaaja O. A. Lehtonen, Suomen Rautatiemuseo)

Kun Suomen ensimmäinen sähköä koskeva laki vuodelta 1902 oli määritelty, että sähkölaitokset oli rakennettava siten, ettei niistä aiheudu kenellekään hengen tai omaisuuden vaaraa, antoi sähkölaki vuodelta 1980 valtiovallalle laajat valtuudet valvoa ja ohjata sähköhuollon kokonaisuutta. Nyt erotettiin selvästi sähköturvallisuuksiin koskevat säännökset ja sähköhuollon organisaatiota ohjaava säännöstö. Sähkölaitteiden suunnittelu, rakentaminen ja huolto määriteltiin luvanvaraisiksi toiminnoksi.

Vuosina 1950-1995 mekaaniset laitteet ja koneet vapauttivat ammattilaisia fyysisestä työstä. Sähkötekniikan huomattava nykyaikautuminen oli nähtävissä 1990-luvun puoliväliin mennessä. Vuonna 1955 perustettu Suomen Sähköalantekijäin Liitto (myöh. Sähköalojen ammattiliitto ry eli Sähköliitto) on koonnut kaikki sähköalojen ammattilaiset yhteen.

HEVONEN, POLKUPYÖRÄ, RAUTAKANKI JA LAPIO

Hevonen ja polkupyörä sekä rautakanki ja lapio olivat sähkötyömiehen tavallisemmat kulku- ja työvälineet 1960-luvulle saakka. Ennen 1960-lukua tarvikeet ja kulupelit tuli pääosin hankkia itse. Uusia sähkölinjoja rakennettiin, minkä

lisäksi vaihdettiin vanhoja kyllästämättömiä pylviä uusiin. Miehet kulkivat jalkaisin ja lumiseen aikaan suksin. Myöhemmin sukset vaihtuivat moottorikelkkaan. 1960- ja 1970-luvun taitteesta lähtien traktori ja kaivinkone helpottivat linja- ja sähkömiesten työtä suuresti.

Sähkölinjan raivaus- ja pystytyskustannukset koituivat kalliiksi sähköyhtiöille, koska pylväiden siirrossa käytetyt hevoset maksoivat. Usein linja sijaitsi kaukana tiestä ja maasto oli hankala. Polkupyörillä liikuttaessa kupariniput pantiin roikkumaan ohjaustankoon ja eristyskoukut tavaratelineelle. Ulkojohtoasentajien asennustyöt. Korkeita paikkoja kammoaville työ ei sopinut.

Ammattikoulujen perustamisaltoa 1950- ja 1960-luvuilla yhtenäisti sähköalan ammatillisen koulutuksen. 1970-luvulla koulutustarjonta laajeni edelleen, kun tavoitteeksi tuli koko ikäluokalle tarjottava peruskoulun jälkeinen koulutus. Ammattikoulun alueellinen laajeneminen mahdollisti maaseudun nuorten pääsyn ammattiopetuksen piiriin kautta Suomen. Maaseutu koneistui ja sähköalan ammattilaisia tarvittiin.

SÄHKÖTYÖNTEKIJÄ-IDENTITEETTI VAHVISTUU

Sähköasentajien lakko 1950 osoitti

myös, miten vaikeaa heillä oli Metalliliiton riveissä. Suomen Sähköalantekijäin Liitto perustettiin 1955. 1970-luvulla jäsenistö kasvanut 25 000 henkeen ja alan ammattilaisten keskuudessa kehittyi voimakas sähkötyöntekijäidentiteetti. 1970-luvun loppuvuosina tehtyjen palkkaratkaisujen yhteydessä nousi esiin asennuspuolen suhteellinen jälkeijäisyys Sähköliiton muihin pääsopimusaloihin nähden. Vuoden 1986 lakon ansiosta asennuspuolen paineet saada palkkoihin selkeitä korotuksia täytyivät vähitellen. 1990-luvun lama kosketti etenkin asentajia, vaikka kaikilla sopimusaloilla oli runsaasti työttömiä sähkötyöntekijöitä. Talouden elvyttyä oli 1990-luvun puoliväliin mennessä nähtävissä mm. puhelinalan kehittyminen tietoliikennealaksi, asennuspuolen muotoutuminen talotekniikka-alaksi ja teollisuuden sähkötekniikan huomattava nykyaikautuminen. Tämän kehityksen hengessä liitto muutti nimensä Sähköalojen ammattiliitoksi 1996 eli Sähköliitoksi.

MEKAANISET LAITTEET TYÖTÄ HELPOTTAMAAN

Uuden verkoston rakentaminen oli 1960-luvun puolivälissä jo helpompaa uuden kaluston ansiosta. Samaan aikaan mekaaniset laitteet ja

koneet alkoivat vapauttaa sähköasentajia fyysisesti raskaista työvälineistä. Autoja hankittiin lisää. Hämeen Sähkö hankki ensimmäisen nosturiauton 1964. Sillä nostettiin kaikki peltopylviä. Keskustoimipaikasta saatiin nelivetotraktori, jolloin nostaminen kävi jo helpommin. Kaivinkoneista oli suuri apua pylväiden pystytyksessä. Työ kevenyi entisestään, kun 1973 saatiin linjanrakennuskone, joka kiersi piiristä toiseen. 1960-luvulla alettiin kehittää myös pienjännitteistä ilmakaapelia. Myös nostokoriautoja hankittiin.

TURVAVÄLINEIDEN KÄYTTÖ

Ongelmia koitui, kun turvavälineitä ei haluttu käyttää. Näin vielä 1950- ja 1960-luvuilla. Ensimmäiset sähköturvallisuuksimääräykset, jotka vähensivät oikosulkujen aiheuttamia valokaaritapaturmia, tulivat voimaan 1980-luvun puolivälissä. Määrättiin, ettei sähkömiesten työvaatetus saa olla herkästi syttyvää materiaalia.

Vuonna 1985 sähköasentajien tehtävänä oli kytkeä tehtaan hionnan muuntamon pienjännitekojeistoon jakokeskussyöttöjä. Keskus oli jännitteinen. Tällöin ilmeisesti pultti putosi erään lähdon jännitteisten liittimien väliin ja aiheutti voimakkaan valokaarioikosulun. Asentajien vaatteet syttyivät palamaan. Toinen

asentaja kuoli myöhemmin palovammoihin. (<https://tukes.fi/onnettomuudet/sahkokuolemat>)

Vuonna 1994 astui voimaan määräys henkilönsuojainten valinnasta ja käytöstä. Myös asbestin käyttö rakentamisessa kiellettiin vuonna 1994. Asbesti oli vaarallista, jolle asentajat altistuivat sähköasennuksia tehdessään ja asbestieristeitä purkaessaan. Erityisen runsasta asbestin käyttöä oli vuosina 1963–1979.

Lähteet:

Erävuori, Jukka 2000, Virtaa Vantaalta. Vantaan Energia Oy 90 vuotta. Espoo. Keskellä elämää 1999. Sähköä Hämeenlinnassa sata vuotta. Hämeenlinnan Energia Oy. KSS_90v_historiikki_web.pdf.pdf, Köyliön-Säkylän Sähkö Oy 90 vuotta Turunen, Harri 1992, Jyllinkosken Sähkö Oy 1912-1992. Vaasa Oy. Vaahtera, Leena 2018, Vuosisata virtaa ja kasvua. Leppäkosken Sähkö oy 1919-2019. Tampere. Vasara, Erkki 2007, Virtaa viisi vuosikymmentä. Sähköalojen ammattiliitto 1955-2005. Hämeenlinna. <https://www.tyosuojelu.fi/tyoolot/rakennus-ala/asbesti> <https://tukes.fi/onnettomuudet/sahkokuolemat> Laatokka 20.8.1950.

Sähköliiton delegaatio osallistui SAKKI:n liittokokoukseen. Vasemmalta Markku Heikkinen, Jere Yrjönen, Oiva Romunen sekä Pasi Lapinlehto.

SAKKI jatkaa ammattiin opiskelevien asialla

■ TEKSTI: ARI WIGELIUS JA RIITTA KALLIO

Suomen Ammattiin Opiskelevien Liitto – SAKKI ry piti lokakuun lopulla liittokokouksensa Pajulahdessa ja valitsi puheenjohtajaksi vuosille 2020 – 2022 virkaa tekevän puheenjohtajan, **Jutta Vihosen**. Hän on valmistunut tarjoilijaksi Savon ammattiopistosta.

– Olen valmis työskentelemään amisten yhteisöllisyyden ja paikallisen edunvalvonnan parantamisen saralla, mutta samalla on vietävä myös oppivelvollisuusiän laajentaminen maaliin. Korona tuo toimintaan omat haasteensa, Jutta Vihonen ennakoii.

Myös uusi hallitus valittiin ja liittokokous hyväksyi sääntömuutoksen, jonka johdosta hallituksen kaudet vaihtuvat yksivuotisiksi. Uuden hallituksen kausi jatkuu koronatilanteesta johtuen poikkeuksellisesti kevääseen 2022.

Sähköliittokin oli lähettänyt liittokokoukseen oman neljän osallistujan delegaationsa, jonka apuna toimi järjestöasiantuntija **Ari Wigelius**.

– Sähköliitto maksaa SAKKI-kortin sähköisten alojen opiskelijoille, koska haluamme mahdollistaa heille oppimiskokemuksia omien etujen ajamisesta opintojen aikana. Meille yhteistyö ei siis tarkoita vain rahan maksamista SAKKILLE, vaan koemme saavamme työmarkkinoille uusia tekijöitä, jotka ymmärtävät omien oikeuksien merkityksen työelämässä.

Olemme työmarkkinatiedotuksia tehdesämme huomanneet, että tietoisuus SAKKista on melko heikkoa ympäri Suomen, Wigelius harmittelee. Tämän vuoksi olemme tiivistäneet yhteistyötä viime vuoden merkittävästi SAKKI:n suuntaan.

Kokouksessa äänioikeutettuina olivat myös kentän jäsenet **Markku Heikkinen**, **Oiva Romunen**, **Pasi Lapinlehto** ja **Jere Yrjönen** (oppilajäsen). Kokousedustajilta kysimme kolme kysymystä:

1. Mikä fiilis kokouksesta?
2. Pidätkö tärkeänä yhteistyötä SAKKI:n kanssa?
3. Oliko kokous mielestäni onnistunut?

MARKKU HEIKKINEN, Hämeenlinna

1. Hyvä kokous, paljon mielenkiintoisia asioita päätettävänä.
2. Kyllä, on tärkeää toimia opiskelijajärjestön kanssa, jotta voimme jatkossa tehdä yhteistyötä sujuvammin esimerkiksi opiskelijatapahtumissa.
3. Kokous oli onnistunut rajoitteet huomioon ottaen. Jatkossa olisi mukava saada enemmän Sähköliiton opiskelijajäseniä osallistumaan liittokokoukseen päättämään itseään lähellä olevista asioista.

OIVA ROMUNEN, Loviisa

1. Kokouksesta jäi positiivinen kuva. Mielelläni osallistuin näinkin tärkeään tapahtumaan. Koronajärjestelyt olivat hyvät, mutta kokouksen pitäminen paikassa, jossa on satoja nuoria ja riskiryhmäläisiä samaan aikaan, oli vikatikki. Porrastetut ruokailut eivät toimineet, koska paikalla oli sadoittain muitakin. Olisin mielelläni ollut paikalla päivää ennemmin ja tutustunut itse tapahtumaan taustatietojen voimin rauhassa. Toki COVID-19 vaikutti tähänkin.
2. Pidän tärkeänä yhteistyötä SAKKI ry:n kanssa. Tai jopa sen lisäämistä jollain tasolla. "Amis" on aina ollut toissijainen, vaikka loppupeleissä heidän harteillaan lepää Suomen työpaikat.
3. Kokous oli asiallisesti onnistunut, aiheesta ei kauheammin poikettu. Tekninen toteutus takkuili hieman. Olisin toivonut syntyvän enemmän keskustelua.

PASI LAPINLEHTO, Hyvinkää

1. Positiivinen kokemus. Osaan jatkossa kertoa työmarkkinatiedotuksien yhteydessä enemmän SAKKista opiskelijoille. Hienoa olisi saada sähköalan opiskelijoita enemmän mukaan SAKKI:n päätöksen tekoon. Aion pyrkiä jatkossakin osallistumaan liittokokoukseen ja tukemaan siellä mukana olevia sähköalan opiskelijoita. SAKKI on hieno liitto, jossa nuoret saattavat löytää itsestään vaikuttajan ja saavat hyvää kokemusta järjestömaailmasta.
2. Erittäin tärkeänä. Mikäli alan opiskelijoita saadaan innostumaan vaikuttamis-

ta omiin asioihinsa, niin myös Sähköliitto tulee tulevaisuudessa saamaan enemmän aktiivisia nuoria mukaan toimintaan.

3. Koronatilanteeseen nähden hyvinkin onnistunut. Puheenjohtaja veti kokouksen sujuvasti ja ammattimaisesti läpi. Vaikutti myös, että ryhmätyöskentelyt toimivat hyvin, vaikka ne suoritettiin etänä. Lopulta mieleen jäi ajatus, että miksi en itse löytänyt SAKKI:ta ammattiin opiskellessani vuonna 2000.

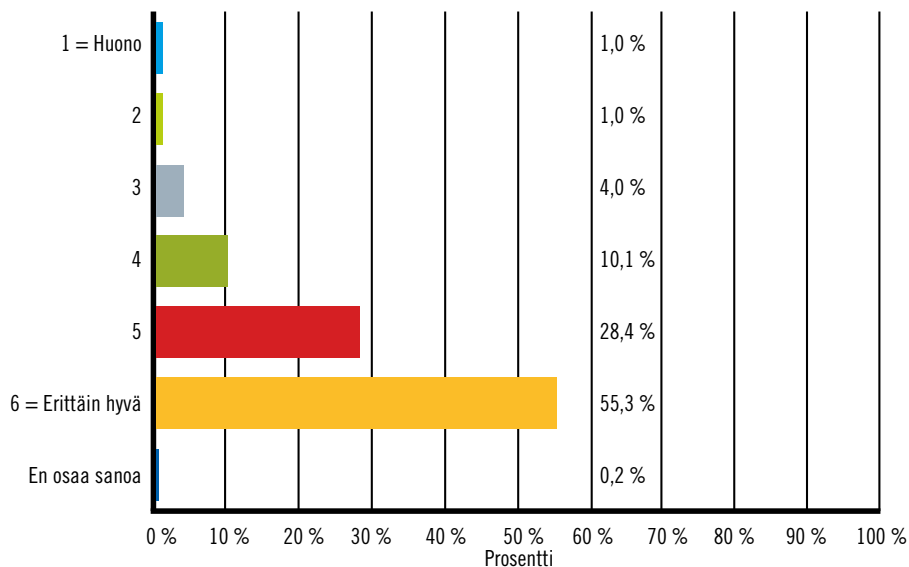
JERE YRJÖNEN, Kouvolaa

1. Kokouksesta jäi päällisin puolin ihan hyvä fiilis. Se oli myös varsin hieno kokemus minulle ensikertalaisena, joka ei vastaavissa ole ennen osallisena ollut. Suosittelenkin muita opiskelijoita rohkeasti osallistumaan tulevaisuudessa, jos vähänkään kiinnostusta löytyy.
2. Sakki ja Sähköliitto ovat ja haluavat olla mukana ajamassa opiskelijajäseniensä etuja eri vaiheissa. Osa tavoitteista on varmasti samoja ja yhteistyö näissä asioissa voisi varmasti olla hyvinkin tehokasta sekä hyödyllistä molemmin puolin. Ja vielä kysymykseen vastaten, kyllä, pidän sitä tärkeänä.
3. Kokous onnistui mielestäni ihan kiitettävästi. Työryhmien toteutus oli kuitenkin hiukan kankea ja jo valmiiksi tämän tyyppisessä työryhmätyöskentelyssä kokemattomalle se oli haastavaa. Lisäksi osa dokumenttien sisältömuutoksista ei ollut niin helposti havaittavissa kuin voisi toivoa. Selkeys niihin kyllä löytyi. Lisäksi Pajulahti oli kokouspaikkana mukava, vaikkakin ruokailut oli täynnä kiilailevia futisjunnuja. ■

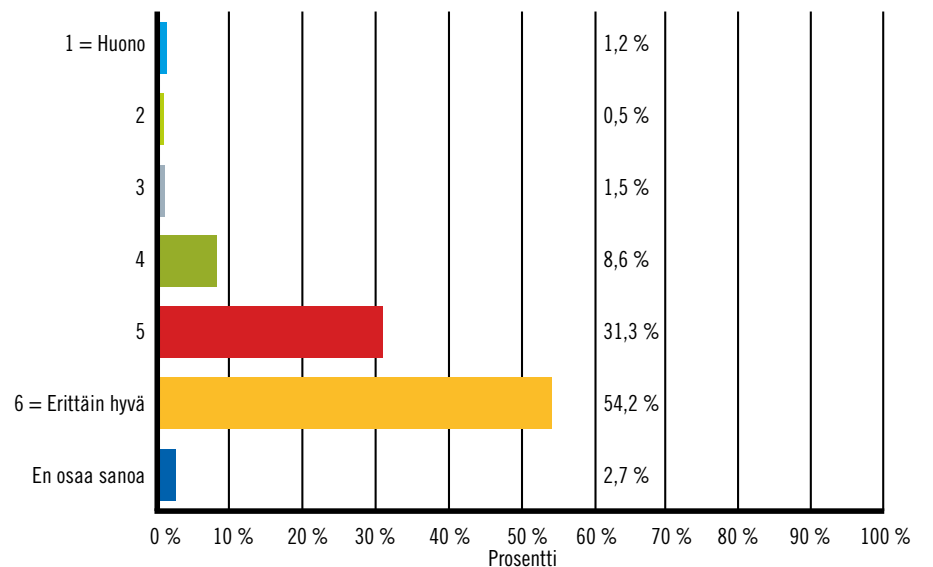
Jäsentytyväisyyskysely:

VALTTEINA LUOTETTAVUUS, NOPEUS JA ASIAKASPALVELU

HAKEMUSTEN KÄSITTELYN NOPEUS:

HAKEMUSTEN KÄSITTELYN LUOTETTAVUUS:

VASTAAJAT ARVIOIVAT HAKEMUSTEN KÄSITTELYMME LUOTETTAVUUDEN JA NOPEUDEN KESKIARVOLTAAN YLI 5:N.

Sähköalojen työttömyyskassan teettämä jäsenyytyväisyyskysely antoi rohkaisevat tulokset sekä verrattuna edelliseen, vuonna 2017 tehtyyn kyselyyn että muihin työttömyyskassoihin.

Parhaat tulokset saimme hakemusten käsittelyn luotettavuudessa ja nopeudessa sekä henkilöstön asiakaspalveluhenkisyudessa. Näissä kaikissa vastausten keskiarvo oli kirkkaasti yli 5:n, kun 6 on maksimi eli erinomainen ja 1 huono.

Luotettavuudessa keskiarvo oli 5,37, nopeudessa 5,30 ja asiakaspalveluhenkisyudessa 5,07. Kolme vuotta sitten luotettavuus nousi yli 5:n ja asiakaspalveluhenkisyys oli 4,88 ja nopeus 4,57.

Vertailukantana käytetty muiden kassojen jäsenyytyväisyyden keskiarvo nousi yli 5:n käsittelyn luotettavuudessa ja jäi alle sen nopeudessa ja asiakaspalveluhenkisyudessa.

PUHELINPÄIVYSTYSTÄ HALUTAAN LISÄÄ

”Heikoimmat” tulokset saimme puhelinpäivystysajan riittävyyden mittarilla. Siinä tulokseksi tuli kuitenkin niinkin hyvä kuin 4,22. Puhelinpäivystys palvelee maanantaisin ja keskiviikkoisin kello 9–15 sekä perjantaisin kello 9–12. Muiden kassojen muodostaman vertailukannan tulos oli 3,98, eli puhelinpäivystyksen riittävyyteen oltiin kuitenkin tyytyväisempiä kuin muiden kassojen päivystykseen.

Vuonna 2017 tehdystä tutkimuksesta saimme päivystysajan riittävyydestä keskiarvon 3,78. Olemme siis siihen verrattuna pystyneet parantamaan tulostamme.

Kaksi muuta heikompaa tulosta saimme puhelinpäivystyksen tavoitettavuudessa (4,33) ja jäsenistön ajan tasalla pitämisessä (4,70). Näilläkin mittareilla vertailukannan tulokset olivat matalammat. Kum-

paakin tulosta olemme myös parantaneet kolmen vuoden takaisesta.

MIELIKUVA JA KOKEMUS NOUSSA

Kokonaisuudessaan mielikuva kassasta ja kokemus palveluistamme on parantunut kolmessa vuodessa, vaikka molemmat olivat viime kyselyssäkin yli 4:n. Mielikuva meistä nousi 4,60:sta 4,83:een ja kokemus palveluista 4,73:sta 4,97:ään.

Kun mielikuvaa ja palvelukokemusta verrataan vuonna 2012 toteutettuun kyselyyn, tulosten parantuminen näkyy vielä vähän selvemmin, vaikka silloinkin tulokset olivat yli 4:n: mielikuva 4,41 ja kokemus 4,66.

VIESTINTÄTOIMINNOLLE KIITOSTA

Sähköistä asiointipalveluamme vastaajat pitivät enimmäkseen helppokäyttöisenä, yli kolmasosa jopa erit-

täin helppona käyttää. Melkein 60 prosenttia piti palveluun sisältyvää viestintätoimintoa hyvänä tai erittäin hyvänä. Vastaamme toiminnon kautta lähetettyihin kysymyksiin mahdollisimman nopeasti, viimeistään viiden työpäivän kuluessa viestin saapumisesta.

Yli 90 prosenttia vastasi saaneensa apua ja asian selvinneen viestintätoiminnon avulla. 90 prosenttia myös aikoo käyttää viestintätoimintoa myöhemmin.

Varsin ilahduttavia ovat jäsenten tiedonsaantia koskeneen kysymyksen vastaukset: yli 95 prosenttia katsoo saaneensa kassalta riittävää tietoa lomautus- tai työttömyystilanteesta.

Sähköalojen työttömyyskassan NPS-luku on kyselyn mukaan 59. Luku saadaan, kun suosittelevien prosenttiosuudesta vähennetään arvostelijoiden prosenttiosuus. Suosittelevioidemme osuus vastaajista

oli 66,8 ja arvostelijoiden 8,1 prosenttia.

PUOLEN VUODEN PÄÄSSÄ EPÄVARMUUS KASVAA

Kyselyyn sisältyi myös jäsenten tulevaisuudennäkemyksiä luotaava osio. Näin koronaviruksen aikana vastaukset olivat positiivisia: yli 53 prosenttia uskoi itsellään olevan tötä tulevaisuudessa kriisistä huolimatta. Tulos pysyi samana sekä kolmen että kuuden kuukauden näkemyksiä kysyttäessä.

En osaa sanoa -vastauksien määrä nousi 27,6:sta 30,3:een, kun oman työtilanteen säilyvyyden arviointiväli kasvoi kolmesta kuukaudesta kuuteen.

Jäsentytyväisyyskysely toteutettiin loka-marraskuun vaihteessa, ja siihen vastasi 410 kassan jäsentä. Kysymykset lähetettiin noin 2 500:lle. ■

JOS JOUDUT TYÖTTÖMÄKSI TAI LOMAUTETUKSI

Ilmoittaudu TE-toimistoon työnhakijaksi täyttämällä sähköinen ilmoittautumislomake osoitteessa www.te-palvelut.fi viimeistään ensimmäisenä työttömyyspäivänäsi. Oikeutesi työttömyysetuuksiin alkaa aikaisintaan ilmoittautumispäivästä lukien.

NÄIN HAET ANSIOPÄIVÄRAHAA

Lähetä hakemus ja liitteet työttömyyskassan sähköisessä asiointipalvelussa. Löydät sen osoitteesta www.sahkoliitto.fi/tyottomyyskassa. Voit lähettää hakemuksen ja liitteet

myös postitse osoitteeseen Sähköalojen työttömyyskassa, PL 774, 33101 Tampere.

TARKASTA HAKEMUKSESI JA SEN LIITTEET

Jotta hakemusten käsittely olisi mahdollisimman nopeaa, täytä hakemuksesi huolellisesti ja muista tarkistaa se ja liitteet.

LIITÄ HAKEMUKSEESI SEURAAVAT DOKUMENTIT:

Palkkatodistus vähintään työttömyyttä edeltäneeltä 26

työssäoloviikolta. Todistuksessa pitää näkyä ennakonpidätyksen alainen tulo sekä siihen sisältyvä lomaraha ja korvaus.

Jäljennös irtisanomis- tai lomautusilmoituksesta.

Jäljennös työsopimuksesta.

Mikäli saat eläkettä, liitä mukaan myös:

Jäljennös eläkepäätöksestä.

Mikäli sinulla on sivutoimista yritystoimintaa, liitä mukaan:

Jäljennös viimeksi vahvistetusta verotuksestasi.

Mikäli olet ollut ennen työttömyyttä armeijassa tai opiskellessa:

Opiskelutodistus tai todistus armeijasta.

VEROTUS

Työttömyyskassa saa verotiedot suoraan verottajalta aina vuoden alussa. Palkkaa varten annetun verokortin ennakonpidätysprosenttia koro-

tetaan vähintään 25 prosenttiin ansiopäivärahaa maksettaessa.

Voit halutessasi tilata verottajalta muutosverokortin etuutta varten. Ansiopäivärahan ennakonpidätys tehdään silloin verokortin mukaisesti ilman prosentin korottamista.

Lue lisää:

www.sahkoliitto.fi/tyottomyyskassa, www.tyj.fi

LÄHETÄ OSASTOILMOITUS NETTILOMAKKEELLA!

Osastoaktiivit huomio! Osastot toimivat -ilmoituksia pääsee lähettämään sähköisellä lomakkeella. Löydät lomakkeen osoitteesta www.sahkoliitto.fi/ammattiosastot/ilmoita-tapahtumasta.

Valitse ensin lomakkeen alavetovaihtokosta oma osastosi, kirjoita sitten ilmoituksesi teksti ja jätä vielä yhteystietosi niille varattuihin kenttiin. Paina lopuksi Lähetä-painiketta. Saat kuittauksen osastoilmoituksen lähettämisestä.

Päivitämme saapuneet ilmoitukset nettisivujemme Osastot toimivat -osioon ja julkaisemme ne Vasama-lehdessä. Osastoilmoitukset ovat nettisivuilla osoitteessa www.sahkoliitto.fi/ammattiosastot/osastot-toimivat

001 OULUN SÄHKÖTYÖNTEKIJÄIN AMMATTIOSASTO N:O 1 RY

Ammattiosasto ei järjestä tänä vuonna pikkujoulua vallitsevan koronatilanteen vuoksi.

002 VEITSILUODON SÄHKÖ-JA AUTOMAATIOTYÖNTEKIJÄT RY

Syyskokous pe 20.11.2020 klo 17 alkaen Ravintola Kemin Linnassa, Asemakatu 13, 94700 Kemi. Käsitellään sääntömääräiset asiat. Kokouksessa ruokatarjoilu. Tervetuloa! – Hallitus

003 MUHOKSEN SÄHKÖTYÖNTEKIJÄT RY

Sääntömääräinen syyskokous pe 27.11.2020 klo 17 Leppiniemen sosiaalirakennus, Hietaniementie 12, 91430 Leppiniemi. Tervetuloa! – Hallitus

005 LOUNAIS-HÄMEEN SÄHKÖTYÖNTEKIJÄIN AMMATTIOSASTO RY

Sääntömääräinen syyskokous la 28.11.2020 klo 12 Forsan järjestöjentalolla, Kuhlankatu 17. Kokouksen jälkeen ruokailu ravintola Martinassa. Huom! Ajankohdan koronatilanne voi estää kokouksen pitämisen/ruokailun. Seuratkaa osaston tiedotusta kotisivuilta/sähköpostista. Tervetuloa! – Hallitus

011 TAMPEREEN SEUDUN SÄHKÖALANTYÖNTEKIJÄT RY

Sääntömääräinen syyskokous ke 25.11.2020 klo 16.30 ammattiosaston toimistolla, Näsilinnankatu 33 b A 25, Tampere. Kaku- ja kahvitarjoilu. Tervetuloa!

015 IMATRAN SÄHKÖALAN AMMATTIOSASTO RY

Sääntömääräinen syyskokous to 3.12.2020 klo 18 (hallitus 17.30) Imatran Kylpylässä. Kokouksen jälkeen ruokailu. Tervetuloa!

016 HAMINAN SÄHKÖOSASTO RY

Osaston syyskokous to 10.12.2020 Kumppanuustalo Hilmassa, Kadettikoulunkatu 3, klo 18, hallitus jo 17.30. Esillä sääntömääräiset asiat. Tervetuloa!

018 HÄMEENLINNAN SÄHKÖTYÖNTEKIJÄT RY

Tervetuloa Eräs Teatteri -iltaan la 5.12. klo 1, Aulangontie 1 b, Hämeenlinna. Näytelmänä on Aivastus. Tilaisuus on avec. Ilmoittautuminen ja tiedustelut rauno.vuorinen@elisanet.fi tai 040 522 3628. Ethän tee maksusuoritus ennen kuin olet ilmoittautunut ja paikkasi on vahvistettu. Omavastuu 10 €/hlö suoritettava Hämeenlinnan Sähkötyöntekijät ry:n tilille FI90 4260 0010 3690 53 viitteellä 12030. Ilmoittautumiset ja maksusuoritukset 22.11. mennessä. Teatteriesityksen jälkeen jäämme viettämään iltaa kilpailujen ja iltapalan kera. Veteraanijaosto toivottaa kaikki jäsenet seuralaisineen lämpimästi tervetulleiksi! Paikkoja rajoitettiin. Haluamme tarjota jäsenille turvallisen teatteri-illan, joten näyttös on yksityistilaisuus ja paikkoja on käytössä vain puolet normaallimäärästä. Näytöksessä on muutenkin huomioitu koronaohjeistus.

Jäsenistön sääntömääräinen syyskokous ma 7.12.2020 klo 18 Tiiriön ABC:n kokoustiloissa, Paroistentie 1, Hämeenlinna. Tervetuloa!

Muistathan seurata myös osaston sivuja www.sahko018.fi

020 KOTKAN SÄHKÖALANTYÖNTEKIJÄIN AMMATTIOSASTO RY

Sääntömääräinen syyskokous ma 23.11.2020 klo 19 osaston toimistossa, Vesivallinaukio 5 A, 48600 Kotka. Osaston tuore historiikki on myös tarjolla, tule nauttimaan oma painoksesi. Kahvitarjoilu. – Hallitus

024 VARKAUDEN SÄHKÖALANTYÖNTEKIJÄIN AMMATTIOSASTO RY

Sääntömääräinen syyskokous ravintola Amandassa ke 2.12.2020 klo 18. Kokouksessa käsitellään sääntöjen määräämät ja muut mahdollisesti esille tulevat asiat. Kokouksen jälkeen ruokailu. Tervetuloa! – Hallitus

025 LOVIISAN SÄHKÖALANTYÖNTEKIJÄIN AMMATTIOSASTO RY

Syyskokous to 10.12.2020 klo

17 Ravintola Localessa, Mannerheiminkatu 2, 07900 Loviisa. Kokouksessa ruokailu.

026 JYVÄSKYLÄN SÄHKÖALANTYÖNTEKIJÄT RY

Sääntömääräinen syyskokous ti 1.12.2020 klo 18.30 alkaen osaston toimistolla, Vapaudenkatu 79 A. Esillä sääntömääräiset ym. esille tulevat asiat. Tervetuloa! – Hallitus

029 KOUVOLAN SÄHKÖTYÖNTEKIJÄIN OSASTO RY

Syyskokous pe 4.12.2020 klo 18 ravintola Three Wingsin kabinetissa, Kauppalankatu 3, 45100 Kouvola. Kokouksessa käsitellään sääntöjen 7§ mukaiset asiat. Kokouksen jälkeen ruokailu. Hallitus toivottaa kaikki jäsenet tervetulleiksi!

032 PUDASJÄRVEN SÄHKÖALOJENAMMATTIOSASTO RY

Syyskokous la 5.12.2020 klo 18 Carunan tiloissa, Sähkötie 2, Pudasjärvi. Osasto ei järjestä jouluruokailua koronatilanteen takia. Tervetuloa! – Hallitus

036 KUOPION SÄHKÖALANTYÖNTEKIJÄT RY

Syyskokous la 21.11.2020 klo 17 Hotelli Puijonsarvi, Kuopio. Käsitellään sääntöjen osaston syyskokoukselle määräämät asiat. Ilmoittautumalla ennakkoon osoitteeseen osasto036@gmail.com tai puh. 050 544 0113 varmistat osallistujille varatun ruokailun. Lämpimästi tervetuloa! – Hallitus

038 NAANTALIN VOIMALAITOSTYÖNTEKIJÄT RY

Sääntömääräinen syyskokous Naantalın Kylpylässä Seawiew Loungessa pe 11.12.2020 klo 18 alkaen. Kokouksessa käsitellään sääntömääräiset sekä muut esille tulevat asiat. Mukaan mahtuu 20 ensimmäiseksi ilmoittautunutta. Ilmoittautumiset sihteerille viimeistään 3.12. mennessä joko puhelimitse 050 454 2420 tai sähköpostilla toni.hupunen@turkuenergia.fi. Kokouksen jälkeen tarjolla joulubuffet. Tervetuloa!

041 TURUN SEUDUN SÄHKÖTYÖNTEKIJÄT RY

Sääntömääräinen syyskokous to 10.12.2020 klo 17 Turun virastotalon auditoriossa, Itsenäisydenaukio 2, 20800 Turku. Esillä sääntömääräiset asiat, ja kokouksen jälkeen illallinen. Tervetuloa mukaan! – Hallitus

042 VALKEAKOSKEN SÄHKÖALANTYÖNTEKIJÄT RY

Sääntömääräinen syyskokous pe 4.12.2020 klo 17.30. Paikanna Melankärki, Valkeakoski. Esillä sääntömääräiset ja ajankohtaiset asiat. Ruokailu. Tervetuloa! – Hallitus

043 PORVOON SÄHKÖTYÖNTEKIJÄT RY

Tulevat kokoukset v. 2020 torstaisin: 26.11. syyskokous. Huom! Kokoukset alkavat klo 16.30. Tervetuloa! Osoite on Rakennusliiton toimisto, Sibeliusbulvardi 36, Porvoo. – Hallitus

046 HARJAVALLAN SÄHKÖALOJEN TYÖNTEKIJÄT RY

Osaston perinteinen jouluruokailu lauantaina 5.12. klo 18. Paikana on ravintola Hakuninmäki, Pydykatu 1, Harjavalta. Ilmoittautu viimeistään 30.11. Matti Peltoselle puh. 050 465 2730. Puolisot mukaan! Tervetuloa!

055 RIIHIMÄEN SÄHKÖALOJEN AMMATTIOSASTO RY

Osaston pikkujoulut pidetään Hyvinkään Harlekiinin Sky-kabinetissa pe 27.11. klo 18 alkaen. Tule mukaan saunomaan ja nauttimaan virvokkeista. – Hallitus

056 IKAALISTENSEUDUN SÄHKÖTYÖNTEKIJÄT RY

Sääntömääräinen syyskokous pe 4.12.2020 klo 18 osoitteessa Sormelantie 77, 38800 Jämsä. Käsitellään osaston syyskokoukselle määräämät sekä muut esille tulevat asiat. Kokouksen jälkeen ruokailu. Tervetuloa! – Hallitus

059 LAHDEN SÄHKÖALANTYÖNTEKIJÄT RY

Syysretki Keuruulle pe-su 11.-13.12. Ohjelma: Pe 11.12. lähtö linja-autolla Lahdesta Marolankadun turistipysäkiltä klo 15. Majoituminen Hotelli Keurusselkään. La 12.12. aamiainen hotellilla. Mahdollisuus käyntiin Tuurin kyläkaupassa. Su 13.12. aamiainen hotellilla. Paluu Lahden noin klo 15. Matkan hinta on 100 €/henkilö. Ilmoittautuminen ja maksu (käteisellä) osaston toimistolle päivystysaikoina 30.11. mennessä. Mahdolliset lisätiedot tulossa myöhemmin osaston toimistolle ja nettisivuille viisi.sahkoliitto.fi. Myös Pertti Simolalta puh. 040 722 8621 voi tiedustella lisää. Huom! koronavarauks: toimimme THL:n ohjeistuksen mukaan.

060 MIKKELIN SÄHKÖALANTYÖNTEKIJÄT RY

Syyskokous pe 27.11.2020 klo 18 Linnasaunalla, Linnankatu 5, Mikkeli. Kokouksen jälkeen sauna ja ruokailu. Tervetuloa! – Hallitus

065 IISALMEN SÄHKÖALANTYÖNTEKIJÄT RY

Sääntömääräinen syyskokous pe 11.12.2020 klo 18 Iisalmen Keila- ja Liikuntakeskus Liike Oy:n tiloissa. Kokouksen jälkeen pikkujouluruokailu jäsenille, iltaa jatketaan saunan ja span merkeissä. Omavastuu 10 €/hlö osaston tilille FI06 5068 0620 2442 75. Ilmoittautuminen 4.12. mennessä puh. 040 411 7100/Jarkko.

076 VAASAN SÄHKÖALANTYÖNTEKIJÄT RY

Sääntömääräinen syyskokous pe 4.12.2020 klo 17 Sokos Hotel Royal Vaasan kokoustiloissa. Käsitellään sääntömääräiset asiat. Kokouksen jälkeen ruokailu. Tervetuloa! – Hallitus

077 Savonlinnan ja Lähiympäristön Sähkömiehet ry os 077

Syyskokous hotelli Pietari Kylläisessä pe 11.12.2020 klo 18 alkaen. Asioina syyskokousasiat. Tervetuloa! – Hallitus

099 LOIMAAN SÄHKÖALANTYÖNTEKIJÄT RY

Syyskokous ke 2.12.2020 klo 18 Ravintola Lankossa, Vesikoskenkatu 13, Loimaa. Esillä sääntöjen syyskokoukselle määräämät asiat. Tervetuloa! – Hallitus

100 JÄRVENPÄÄN SÄHKÖALANTYÖNTEKIJÄT RY

Sääntömääräinen syyskokous pe 20.11.2020 klo 18 Cantina Zapatan kokoustiloissa (4. krs), Mannilantie 44, Järvenpää. Vieraksi saapuvat Sähköliiton työehtoasiantuntijat Juha Lujanen ja Ari Kähkönen kertomaan energia-ICT-alan ja talotekniikan ajankohtaiset asiat. Kokouksen jälkeen ruokailu virvokkeineen. Osallistujien kesken arvotaan 2 kpl viikonloppuja Kaarniemen mökissä vuonna 2021. Info: 045 632 8758/sihteerit.

101 JOKILAAKSOJEN SÄHKÖALOJEN OSASTO RY

Syyskokous pe 4.12.2020 klo 19 Ylivieskassa, Ravintola Myllynranta/Birra, Kauppakatu 14. Asioina sääntömääräiset asiat ja luottamusmiesvalintojen vahvistaminen. Kokoukseen osallistujille maittava jouluateria seisovasta pöydästä. Ulkopaikkakunnilta tuleville kuskeille kilometrikor-

vaus. Porukalla mukaan. Tervetuloa! – Hallitus

105 VIHDIR SÄHKÖALAN-TYÖNTEKIJÄT RY

Sääntömääräinen syyskokous Nummelan keilahallilla pe 4.12.2020 klo 18. Esillä sääntöjen määräämät ja muut ajankohtaiset asiat. Kokouksen jälkeen perinteiset keilakilpailut (noin klo 19) ja sen jälkeen ruokailu. Myös saunomismahdollisuus. Tervetuloa! – Hallitus

106 SAVON SÄHKÖALAN-TYÖNTEKIJÄT RY

Sääntömääräinen syyskokous to 26.11.2020 klo 18 Kylpylähotelli Kunnonpaikassa, Jokiharjuntie 3, Vuorela. Sääntömuutosasia ja henkilövalinnat. Kokousta ennen ruokailu. Tervetuloa! – Hallitus

120 VANHANKAUPUNGIN SÄHKÖMIEHET RY

Syyskokous pe 4.12.2020 Pihvipaikka 54, Riihimäentie 3620, 12100 Oitti klo 15.30 Aloitamme ruokailulla. Tervetuloa!

123 LÄNSI-SUOMEN TIETOLIIKENEALAN AMMATTILAISET RY

Syyskokous Härmän kuntokokouksessa pe 20.11.2020 klo 18.

Syyskokoukset, ruokailu kokouksen päätyttyä. Salissa Tuure Kilpeläinen yhteineen. Tervetuloa!

136 HÄMEEN SÄHKÖMIEHET RY

Syyskokous ke 25.11.2020 klo 18 Akaan Leskirouvas. Esillä syyskokoukset, ruokailu.

140 KESKI-KARJALAN SÄHKÖMIEHET RY

Sääntömääräinen syyskokous Kiteen kansanopistolla pe 20.11.2020 klo 19. Esillä kokoukset, tarjolla ruokaa ja sauna. Tervetuloa! – Hallitus

144 VARKAUDEN SEUDUN ASENUSSÄHKÖMIEHET RY

Osaston pikkujoulut pe 4.12. klo 19 alkaen ravintola Amandassa. Myös puoliset tervetulleita. Tervetuloa!

Sääntömääräinen syyskokous pe 11.12.2020 klo 18.30 alkaen ravintola Rossossa. Ruokailu. Tervetuloa!

152 VIINIJÄRVEN SÄHKÖALOJEN TYÖNTEKIJÄT RY

Syyskokous pe 20.11.2020 klo 18 Joensuun Teatteriravintolassa, Rantakatu 20, 80100 Joensuu. Syyskokoukset ja sen jälkeen ruokailu. Ilmoittautumiset

ruokailua varten mikko.kervinen@enerke.fi.

155 HISSIMIEHET RY

Syyskokous la 21.11.2020 ravintola Harald, Helsinki. Hallitus koontuu klo 14 ja yleiskokous alkaa klo 16. Esillä sääntömääräiset asiat. Kokoukseen mahdollista osallistua myös etänä. Tervetuloa!

165 PÄIJÄNTEEN SÄHKÖALAN-TYÖNTEKIJÄT RY

Syyskokous Ravintola Uotissa Systeemissä to 3.12.2020 klo 18. Esillä sääntöjen määräämät asiat sekä osaston purkaminen. Tervetuloa! – Hallitus

185 SATAKUNNAN PUHELIN JA TIETOLIIKENNE TYÖNTEKIJÄT RY

Syyskokous to 3.12.2020 klo 17 Hotelli Amadossa, Keskusaukio, Pori. Kokouksen asialistalla sääntömääräiset asiat sekä muut ajankohtaiset toimet. Kokouksen yhteydessä nautimme kahvit ja suolapalan. Jäsenet tervetuloa keskustelemaan asioista. Tervetuloa! – Hallitus

VOLTTI VISA

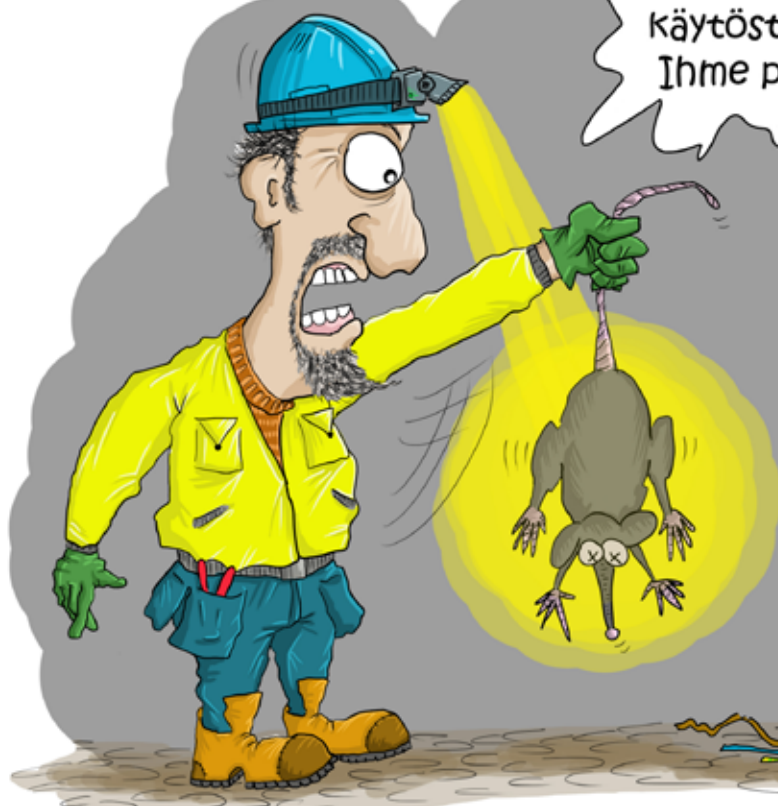
1. Missä päin maailmaa Leonardo da Vincin maalaama taulu Mona Lisa on esillä?
a) Metropolitanin taidemuseo, New York, Yhdysvallat b) Louvre, Pariisi, Ranska c) Eremitaasi, Pietari, Venäjä
2. Ensimmäinen yliopisto perustettiin Bolognaan, Italiaan. Mikä vuosi?
a) 1088 b) 1356 c) 1555
3. Mitä merkittävää tapahtui 2. syyskuuta 1945?
a) Hiroshimaan pudotettiin atomipommi c) Hitler teki itsemurhan c) II maailmansota loppui
4. Mikä oli ensimmäinen James Bond -elokuva, jossa Sean Connery oli pääosassa?
a) Elät vain kahdesti b) Tohtori Ei c) Pallosalama
5. 170 metriä korkea Juche-torni on valmistettu valkoisesta graniitista. Se on maailman korkein kivitorni. Missä se sijaitsee?
a) Pohjois-Koreassa b) Japanissa c) Hong Kongissa
6. Missä Etelä-Amerikan maassa on eniten asukkaita?
a) Argentiinassa b) Chilessä c) Brasiliassa
7. Jääkiekon Karjala-turnauksessa osan otteluista Suomen maalissa pelasi Sami Rajaniemi. Mitä seuraa hän edustaa Liigassa?
a) Kookoo b) Saipa c) Jukurit
8. Missä maassa sijaitsee Tšernobyli?
a) Valko-Venäjällä b) Ukrainassa c) Puolassa
9. Minkä niminen sota käytiin Lähi-Idässä 1967?
a) Kuuden päivän sota b) Viikon sota c) 10 päivän sota
10. Minkä alkoholijuoman nimi tulee gaelin kielen sanasta usquebaugh (elämän vesi)?
a) konjakin b) viskin c) moonshinen
11. Mitä kryptinen tarkoittaa?
a) uskonnollinen b) arvoituksellinen c) ennustettava
12. Minkä musikaalin hittibiisi oli You're The One That I Want?
a) Hair b) Evita c) Grease

1. b) Louvre, Pariisi, Ranska 2. a) 1088 3. c) II maailmansota loppui 4. b) Tohtori Ei
5. a) Pohjois-Koreassa 6. c) Brasiliassa 7. c) Jukurit 8. b) Ukrainassa
9. a) Kuuden päivän sota 10. b) viskin 11. b) arvoituksellinen 12. c) Grease

JOHANNAM

Pitihän se arvata, että rotat
täällä katkoo sähköjä!

Hei juippi, mikä homma?
Tullaan toisten kämpille ja jätetään
ovet sepposen selälleen! Ei minkäänlaisia
käytöstapoja! Ja jätä se emäntä rauhaan!
Ihme porukkaa nämä nykyajan sähköarit!

tyotori.sahkoliitto.fi auttaa työnhaussa

Yli 500 sähköalan työpaikkaa avoinna

Sähköliiton jäsenille räätälöity työnhakusivusto **tyotori.sahkoliitto.fi** on jo aktiivisessa käytössä. Sähköliiton ja Duunitorin yhteistyöstä syntynyt sivusto kertoo heti, että sähköammattilaisille on kysyntää. Avoimia paikkoja on haussa lähes 500.

Näpyttele tietokoneesi tai kännykäsi näytölle osoite tyotori.sahkoliitto.fi ja saat ruudullesi kaikki sähköalan avoimet työpaikat Suomessa. Sähköliitolle räätälöity ja kaikille avoin helppokäyttöinen työnhakupalvelu avautui vuosi sitten. Palvelun toteuttaa Duunitori.

Avoimet työpaikat -näkyvä listaa työnhakijalle kaikki palvelussa avoinna olevat sähköalojen työpaikat. Hakija voi rajata hakuaan

eri suodatusvalintojen kautta, esimerkiksi paikkakunnan tai ammattinimikkeen perusteella.

HAKUVAHTI SEURAA PUOLESTASI

Työtorin palvelu valikoi Duunitorin työpaikkatarjonnasta sähköalan avoimet työpaikat. Voit myös tilata itsellesi hakuvahdin, joka lähettää haluamasi työpaikat tarjolle sähköpostiisi.

Työtori on kaikille avoin, maksuton ja helppokäyttöinen palvelu, jota voivat käyttää myös työssä olevat. Työtorin kautta tieto avoimista sähköalan paikoista välittyy nopeasti ja tehokkaasti.

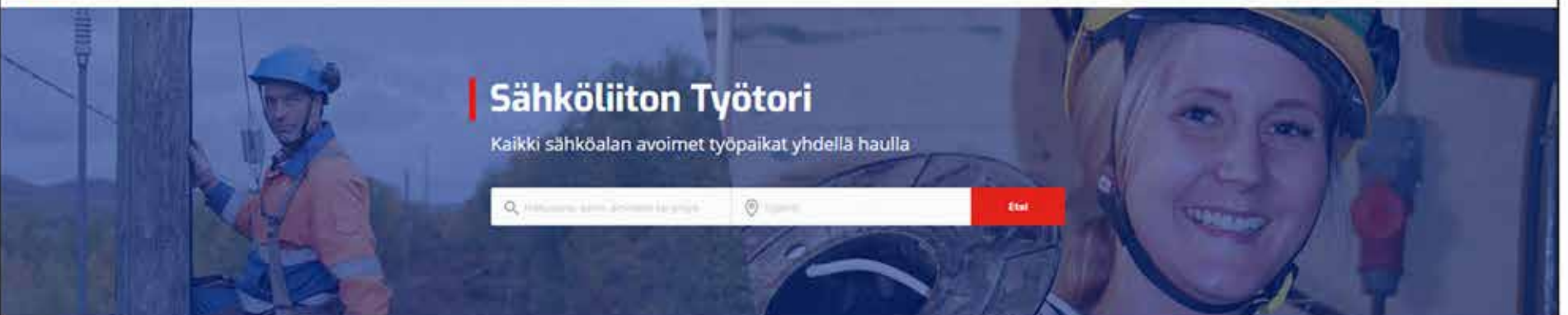
Työtori yhdistää sähköalan työntekijät ja työnantajat entistä vaittomammin. Ilmoittaminen Työtorilla on myös työnantajalle maksutonta. Sähköalan ammattilaisia etsivä työn tarjoaja voi saavut-

taa tositekijät kattavammin vain Sähköliiton jäsenlehdessä Vasamaan kautta 10 kertaa vuodessa.

Parhaan tuloksen hyvää ammattilaista etsivä työnantaja voi saada ilmoittamalla sekä sähköisellä työnhakusivustolla että Vasamassa. Työpaikkailmoitukset julkaistaan lehdessä puoleen hintaan. ■

Työpaikat Hakusivu Takaisin pääsivulle

Sähkötarvikkeet Finnparttiaalta

Käytä hyödyksi valttejamme:

edulliset hinnat
suuret varastomäärät
nopeat ja varmat toimitukset

Verkkokauppa www.finnparttia.fi

Noutohalli Joutnantie 76, 25500 Perniö

Puh 02 72 72 00, myynti@finnparttia.fi

petri.koskinen@finnparttia.fi

**VOLTTIPÄIVÄT
HELSINGISSÄ
30.7.–1.8.2021**

Alaska Roller

Alaska Roller on markkinoiden ensimmäinen talviturvajalkine, jossa on FlexEnergy

Elementti sitoo syntyvää liike-energiaa ja yli 55 % energiasta palautuu askellukseesi.

 Sievi

